

අධ්‍යාපන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2021(2022)
කලුවිප් පොතුත් තරාතරුප පත්තිර (ඉයර් තරු)ප පරිශ්‍යී, 2021(2022)
General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, 2021(2022)

ರಕ್ಷಣ ವಿಧಾನ	I
இரசாயனவியல்	I
Chemistry	I

இரண்டு மணித்தியாலம்
Two hours

පෙරේස්:

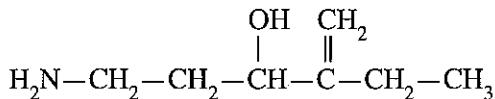
- * ආචාර්යිතාව වුගුවක් සපයා ඇතු.
 - * මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය මිටු 09 කින් යුත්ත වේ.
 - * සියලුම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
 - * ගණක සන්නු භාවිතයට ඉඩ දෙනු නොලැබේ.
 - * පිළිතුරු පත්‍රයේ නියමිත ස්ථානයේ මිධි විභාග අංකය ලියන්න.
 - * පිළිතුරු පත්‍රයේ පිටුපස දී ඇති අනෙක් උපදෙස් සැලකිලිමත්ව කියවන්න.
 - * 1 සිට 50 තෙක් එක් එක් ප්‍රශ්නයට (1), (2), (3), (4), (5) යන පිළිතුරුවලින් නිවැරදි සේ ඉතාමත් ගැලුපෙන සේ පිළිතුරු තෝරා ගෙන, එය පිළිතුරු පත්‍රයේ පිටුපස දැක්වෙන උපදෙස් පරිදි කරිරෙයක් (X) ගෙය දක්වන්න.

$$\text{සාර්වත්‍ර වායු තියනය } R = 8.314 \text{ J K}^{-1} \text{ mol}^{-1}$$

$$\text{ප්ලැන්ක්ගේ නියතය } h = 6.626 \times 10^{-34} \text{ J s}$$

1. කැනේඩ් කිරණ නාලයක තිරික්ෂණය කරන ලද කැනේඩ් කිරණ ආසුන් අංග සම්බන්ධව නිවැරදි වගන්තිය තෝරන්න.
 - (1) අංගුවලට ආරෝපණයක් නොමැත.
 - (2) ඒවා ඇනෙක්ස් සිට කැනේඩ් දක්වා සරල රේඛා ඔස්සේ ගමන් කරයි.
 - (3) ඒවායෙහි ආරෝපණය සහ ස්කන්ධය අතර අනුපාතය $\frac{e}{m}$, කැනේඩ් කිරණ නාලය තුළ ඇති වායුවෙහි ස්වභාවය හා පිඩිනය මත රඳා පවතී.
 - (4) ඒවායෙහි ගමන් දිගාවට වූමික සහ විද්‍යුත් ක්ෂේත්‍ර බලපායි.
 - (5) ඒවාට කැනේඩ් කිරණ නාලය තුළ ඇති වායුව අයනිකරණය කිරීමේ හැකියාවක් නොමැත.
 2. පරමාණුවක ප්‍රධාන ක්වෙන්ටම් අංකය (n), $n = 3$ වන ගක්ති මට්ටම පිළිබඳ මින් කුමත වගන්තිය විරදි වේ ද?
 - (1) එය හා සම්බන්ධ උපක්වල 3 ක් ඇත.
 - (2) එහි කාක්මික 9 ක් ඇත.
 - (3) එහි උපරිම වශයෙන් ඉලෙක්ට්‍රෝන 18 ක් තිබිය හැකි ය.
 - (4) එහි තෝර්ණක ගම්කා (රුද්දීගාග) ක්වෙන්ටම් අංකය (l), $l = 2$ සහිත ඉලෙක්ට්‍රෝන 10 ක් උපරිම වශයෙන් තිබිය හැකි ය.
 - (5) එහි වූමික ක්වෙන්ටම් අංකය (m_l), $m_l = 0$ සහිත ඉලෙක්ට්‍රෝන 8 ක් උපරිම වශයෙන් තිබිය හැකි ය.
 3. H, He, Li, Be, B සහ Na පරමාණුවල පළමු අයනිකරණ ගක්තිය අඩුවන පිළිවෙළ වනුයේ,
 - (1) He > H > B > Be > Li > Na
 - (2) He > H > Be > B > Li > Na
 - (3) He > Be > H > Li > B > Na
 - (4) H > He > B > Be > Li > Na
 - (5) H > He > Be > B > Na > Li
 4. IF_4^+ , IF_4^- හා IF_5^- හි හැඩියන් වනුයේ පිළිවෙළින්,
 - (1) සීසේර්, තලිය සම්වතුරසාකාර හා සම්වතුරසු පිරිමිචාකාර ය.
 - (2) තලිය සම්වතුරසාකාර, සීසේර් හා සම්වතුරසු පිරිමිචාකාර ය.
 - (3) වත්ස්තලිය, සීසේර් හා තිඟානති ද්විපිරිමිචාකාර ය.
 - (4) සීසේර්, වත්ස්තලිය හා සම්වතුරසු පිරිමිචාකාර ය.
 - (5) වත්ස්තලිය, තලිය සම්වතුරසාකාර හා තිඟානති ද්විපිරිමිචාකාර ය.

5. පහත දී ඇති සංයෝගයේ IUPAC නාමය ක්‍රමක් ද?

- (1) 1-amino-4-ethylpent-4-en-3-ol
- (2) 5-amino-2-ethylpent-1-en-3-ol
- (3) 2-ethyl-3-hydroxypent-1-en-5-amine
- (4) 4-ethyl-3-hydroxypent-4-en-1-amine
- (5) 5-amino-2-ethyl-3-hydroxypent-1-ene

6. තාපාංක සම්බන්ධව පහත සඳහන් ක්‍රමන වගන්තිය නිවැරදි ද?

- (1) NO වලට වඩා ඉහළ තාපාංකයක් N₂ වලට ඇත.
- (2) NH₃ වලට වඩා ඉහළ තාපාංකයක් PH₃ වලට ඇත.
- (3) Kr වලට වඩා ඉහළ තාපාංකයක් Xe වලට ඇත.
- (4) CH₃CH₂CH₂OH වලට වඩා ඉහළ තාපාංකයක් CH₃CH₂OH වලට ඇත.
- (5) CH₃CH₂CH₂CH₃ වලට වඩා ඉහළ තාපාංකයක් CH₃CH(CH₃)₂ වලට ඇත.

7. M(OH)₂ යනු ජලයෙහි සූළ වගයෙන් දාව්‍ය සනයකි. pH = 8.0 දී හා දෙන ලද උෂ්ණත්වයකදී M(OH)₂ හි සංතාප්ත ජලිය දාව්‍යයක M²⁺(aq) සාන්දුනය 1.0×10^{-6} mol dm⁻³ වේ. මෙම උෂ්ණත්වයකදී M²⁺(aq) සාන්දුනය 1.0×10^{-4} mol dm⁻³ ඇ M(OH)₂ හි සංතාප්ත ජලිය දාව්‍යයක pH අගය වනුයේ,

- (1) 4.0
- (2) 5.0
- (3) 6.0
- (4) 7.0
- (5) 8.0

8. නිවැරදි වගන්තිය තෝරන්න.

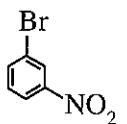
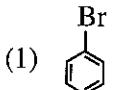
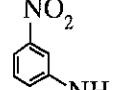
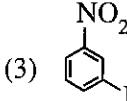
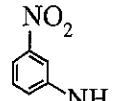
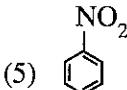
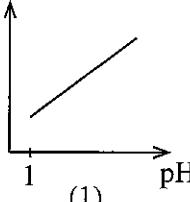
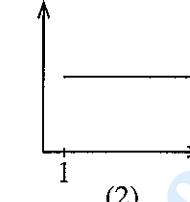
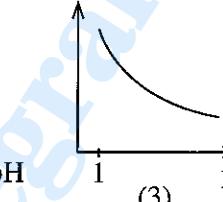
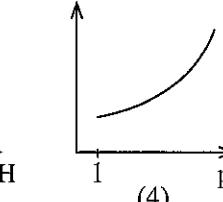
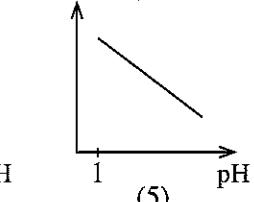
- (1) SF₅⁺ හි ඉලෙක්ට්‍රොන යුගල ජ්‍යෙග ජ්‍යෙගීය හා හැඩිය එකිනෙකින් වෙනස් ය.
- (2) F⁻, Mg²⁺, Al, Cl⁻ සහ K පරමාණු/අයනවල අරයෙන් වැඩිවෙන පිළිවෙළ වන්නේ F⁻ < Mg²⁺ < Cl⁻ < Al < K ය.
- (3) නයිට්‍රික් අම්ලය (HNO₃) සඳහා ඇදිය හැකි සම්පූර්ණක්ත වුළු සංඛ්‍යාව හතරකි.
- (4) CO, CO₂, CO₃²⁻ සහ CH₃OH අණු/අයන අතුරෙන් දිගින් වැඩිම C—O බන්ධනය ඇත්තේ CO₃²⁻ වල ය.
- (5) CH₄, COCl₂ සහ HCN අණු අතුරෙන් කාබන් පරමාණුවෙහි විද්‍යුත් සාණනාව CH₄ < COCl₂ < HCN යන පිළිවෙළට වැඩි වේ.

9. A සහ B යනු C, H සහ O අඩිග කාබනික සංයෝග දෙකකි. A සහ B වෙන වෙනම Br₂/H₂O සමඟ පිරියම් කළ විට, A පමණක් සුදු අවක්ෂේපයක් ලබාදුනි. B, සාන්දු H₂SO₄ සමඟ රස් කළ විට ලබාදුන් එලය Br₂/H₂O විවරණ කළේ ය. A සහ B කාබනික සංයෝග වනුයේ පිළිවෙළින්,

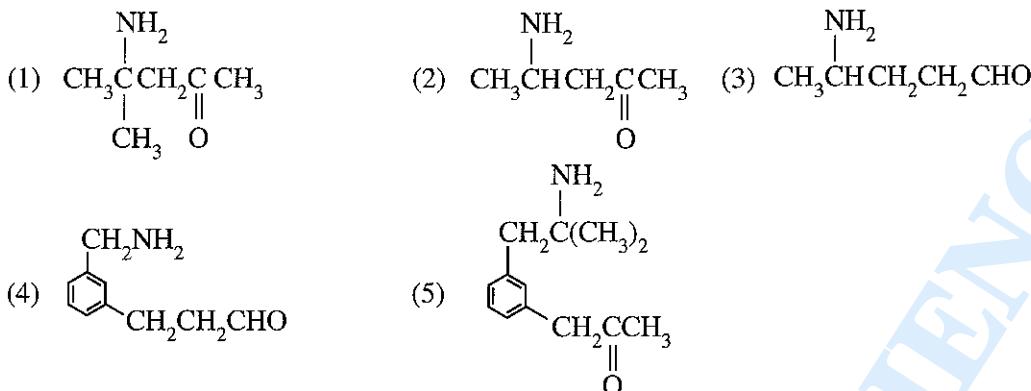
(1) C ₆ H ₅ OH,	CH ₃ OH
(2) C ₆ H ₅ CH ₂ OH,	CH ₃ CH ₂ OH
(3) C ₆ H ₅ OH,	CH ₃ CH(CH ₃) ₂ OH
(4) C ₆ H ₅ CHO,	C ₆ H ₅ OH
(5) CH ₃ CHO,	CH ₃ CH(CH ₃) ₂ OH

10. A(g) → B(g) + C(g) යන මූලික ප්‍රතික්‍රියාව තියත උෂ්ණත්වයේ ඇති සංවෘත දාස්ථ බදුනක සිදු වේ. A(g) පමණක් ඇති විට බදුනේ ආරම්භක පිඩනය $2P_0$ ලෙස මැනෙන්නා ලදී. A(g) හි අර්ථ ආයු කාල දෙකකට පසු බදුනේ පිඩනය වනුයේ,

- (1) $\frac{P_0}{2}$
- (2) $\frac{P_0}{4}$
- (3) $\frac{3P_0}{4}$
- (4) $\frac{3P_0}{2}$
- (5) $\frac{7P_0}{2}$

- 11.** සාදාගැනීමට සුදුසු ප්‍රමාණක් වනුයේ,
- (1) $\xrightarrow{\text{සාන්ද } \text{HNO}_3 / \text{සාන්ද } \text{H}_2\text{SO}_4}$
- (2) $\xrightarrow{\begin{array}{l} (1) \text{NaNO}_2 / \text{තහැක HCl} / 0 - 5^\circ\text{C} \\ (2) \text{Br}_2 / \text{FeBr}_3 \end{array}}$
- (3) $\xrightarrow{\begin{array}{l} (1) \text{NaNO}_2 / \text{තහැක HCl} / 0 - 5^\circ\text{C} \\ (2) \text{CuBr} \end{array}}$
- (4) $\xrightarrow{\begin{array}{l} (1) \text{NaNO}_2 / \text{තහැක HCl} / 25^\circ\text{C} \\ (2) \text{CuBr} \end{array}}$
- (5) $\xrightarrow{\text{Br}_2}$
- 12.** $0.150 \text{ mol dm}^{-3} \text{ HNO}_3$ දාවනයක 300 cm^3 පිළියෙළ කිරීම සඳහා අවශ්‍ය, සනත්වය 1.42 g cm^{-3} වන $70.0\% \left(\frac{w}{w}\right)$ සාන්ද HNO_3 අමුලයෙහි නිවැරදි පරිමාව (cm^3) කුමන ප්‍රකාශනයෙන් දැක්වේ ද?
- (සාපේක්ෂ පර්මාණුක ස්කේන්ඩය: H = 1, N = 14, O = 16)
- (1) $\frac{100}{1.42} \times \frac{70.0}{63} \times \frac{0.150}{1000} \times 300$ (2) $\frac{100}{1.42} \times \frac{63}{70.0} \times \frac{0.150}{1000} \times 300$
- (3) $\frac{1.42}{100} \times \frac{63}{70.0} \times \frac{1000}{0.150} \times 300$ (4) $\frac{100}{1.42} \times \frac{63}{70.0} \times \frac{1000}{0.150} \times \frac{1}{300}$
- (5) $\frac{1.42}{100} \times \frac{70.0}{63} \times \frac{0.150}{1000} \times 300$
- 13.** නියත උෂ්ණත්වයකදී ජලිය දාවනයක A(aq) + $\text{H}_3\text{O}^+(\text{aq}) \rightarrow \text{B}^+(\text{aq})$ යන මූලික ප්‍රතික්‍රියාව සිදු වේ. පහත දී ඇති කුමන ප්‍රේක්ෂාරය මිනින් නියත A(aq) සාන්දුනයකදී ලසු(ආරම්භක සිශ්‍රාකාව) හා pH අගය අතර සම්බන්ධය තිබුණුව දැක්වෙයි ද?
- ලසු(ආරම්භක සිශ්‍රාකාව)
-
-
-
-
-
- (1) (2) (3) (4) (5)
- 14.** රෝගිය කරන ලද දායි බෙඛනක් තුළට A(g) වැඩිපුර හා B(g) සුළු ප්‍රමාණයක් ඇතුළු කරන ලදී. එවිට නියත උෂ්ණත්වයකදී පහත දී ඇති මූලික ප්‍රතික්‍රියා සිදු වේ.
- A(g) + B(g) \rightarrow C(g) වේගයෙන්
- A(g) + C(g) \rightarrow 3D(g) සෙමින්
- පද්ධතියෙහි පිඩිනය කාලය සමග වෙනස්වීම සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් කුමන වගන්තිය නිවැරදි වේ ද?
- (1) පිඩිනය වෙනස් නොවී පවතී.
- (2) පිඩිනය වැඩි වී ඉන්පසු නියත වේ.
- (3) පිඩිනය අඩු වී ඉන්පසු නියත වේ.
- (4) පිඩිනය අඩු වී තැවත ආරම්භක අගයට පැමිණේ.
- (5) ආරම්භයේදී පිඩිනය වැඩි වී, ඉන්පසු අඩු වී තැවත ආරම්භක අගයට පැමිණේ.
- 15.** ජලිය දාවනයක V පරිමාවක් තුළ අවිංග A යන දාවිජය, ජලය හා අමිශ්‍ර කාබනික දාවකයක 2V පරිමා කොටස් හා විතයෙන් දෙවරක් නිස්සාරණය කරනු ලැබේ. කාබනික දාවකය හා ජලය අතර A හි විභාග සංගුණයක, $\frac{[A]_{(\text{org})}}{[A]_{(\text{aq})}} = 4.0$ වේ. ජලිය කළාපයෙහි A හි ආරම්භක ප්‍රමාණය a (mol) වේ. දෙවන නිස්සාරණයට පසු ජලිය කළාපයෙහි ඉතිරිවන A ප්‍රමාණය (mol) වනුයේ,
- (1) $\frac{a}{2}$ (2) $\frac{a}{9}$ (3) $\frac{a}{18}$ (4) $\frac{a}{25}$ (5) $\frac{a}{81}$

16. A සංයෝගය NaNO_2 /තනුක HCl සමග ප්‍රතික්‍රියා කර B ලබාදෙයි. B, ආම්ලිකාන ජලීය $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ සමග පිරියම් කළ විට දාවණය කොළ පැහැයට හැරේ. ගේලිං ප්‍රතිකාරකය සමග A පිරියම් කළ විට ගබාල් රතු අවක්ෂේපයක් ලබා නොදුනි. A සංයෝගය විය හැක්කේ,

17. MCl_2 ජලයේ පූඩ වශයෙන් දාව්‍ය සනයකි ($K_{sp} = 1.0 \times 10^{-8} \text{ mol}^3 \text{ dm}^{-9}$). MCl_2 හි සංන්ඡේත ජලීය දාවණයක් සම්බන්ධයෙන් පහත කුමක් නිවැරදි වේ ද?
- දාවණයෙන් ජලය වාෂප පීමෙලි දාවණයෙහි M^{2+} හා ක්ලෝරයිඩි අයන සාන්දුන වැඩි වේ.
 - NaCl(s) එකතු කිරීමෙන් දාවණයෙහි ක්ලෝරයිඩි අයන සාන්දුනය වැඩි කළ හැකි ය.
 - HCl එකතු කිරීමෙන් දාවණය ආම්ලික කළ නොහැකි ය.
 - දාවණයෙහි ක්ලෝරයිඩි අයන සාන්දුනය $1.0 \times 10^{-4} \text{ mol dm}^{-3}$ ට විඩා වැඩි කළ නොහැකි ය.
 - ආසුළු ජලය එකතු කිරීමෙන් හා සංන්ඡේත තත්ත්වය පවත්වා ගනිමින් දාවණයෙහි ක්ලෝරයිඩි අයන සාන්දුනය අඩු කළ හැකි ය.
18. KBr හි 0.0119 g ක ස්කන්ධියක් ආසුළු ජලය 500.0 cm^3 හි ද්‍රවණය කළ විට එම දාවණයෙහි K^+ හි සංයුතිය mol dm^{-3} හා ppm (mg kg^{-1}) වලින් වනුයේ පිළිවෙළින්,
(සාපේක්ෂ පරමාණුක ස්කන්ධිය: $\text{K} = 39, \text{Br} = 80$; දාවණයෙහි සනන්වය $= 1.00 \text{ kg dm}^{-3}$)
- 1.0×10^{-4} හා 3.9
 - 1.0×10^{-4} හා 7.8
 - 2.0×10^{-4} හා 1.3
 - 2.0×10^{-4} හා 3.9
 - 2.0×10^{-4} හා 7.8
19. සේවියම් අයනයෙහි සම්මත සර්ලන එන්තැල්පියට අදාළ නිවැරදි ප්‍රතික්‍රියාව වනුයේ,
- $\text{Na}^+(\text{g}) + \text{OH}^-(\text{aq}) \longrightarrow \text{NaOH}(\text{s})$
 - $\text{NaCl}(\text{g}) + \text{H}_2\text{O}(\text{l}) \longrightarrow \text{Na}^+(\text{aq}) + \text{OH}^-(\text{aq}) + \text{HCl}(\text{aq})$
 - $\text{Na}^+(\text{g}) + \text{H}_2\text{O}(\text{l}) \longrightarrow \text{Na}^+(\text{aq})$
 - $\text{Na}^+(\text{g}) + \text{H}_2\text{O}(\text{l}) \longrightarrow \text{Na}^+(\text{aq}) + \text{OH}^-(\text{aq}) + \text{H}^+(\text{aq})$
 - $\text{Na}^+(\text{g}) + \text{Cl}^-(\text{g}) + \text{H}_2\text{O}(\text{l}) \longrightarrow \text{Na}^+(\text{aq}) + \text{Cl}^-(\text{aq})$
20. මිනේන් ක්ලෝරිනිකරණයේ පියවරක් නොවන්නේ පහත දැක්වෙන ඒවායින් කුමක් ද?
- $\text{Cl}_2 \xrightarrow{h\nu} 2\text{Cl}^\bullet$
 - $\text{CH}_4 + \cdot\text{Cl} \longrightarrow \cdot\text{CH}_3 + \text{HCl}$
 - $\cdot\text{CH}_3 + \text{Cl}_2 \longrightarrow \text{CH}_3\text{Cl} + \text{Cl}^\bullet$
 - $\text{CH}_3\text{Cl} + \text{Cl}^\bullet \longrightarrow \cdot\text{CH}_2\text{Cl} + \text{HCl}$
 - $\cdot\text{CH}_2\text{Cl} + \text{HCl} \longrightarrow \text{CH}_2\text{Cl}_2 + \text{H}^\bullet$
21. තාත්ත්වික ව්‍යුහ අවධි උෂ්ණත්වය සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් කුමන වගන්තිය නිවැරදි වේ ද?
- එය අන්තර්ජාලුක බල නොසැලකා හැරිය භැංකිවන උෂ්ණත්වයයි.
 - එය ව්‍යුහ ද්‍රව්‍යකරණය කළ හැකි අඩුම පිඩිනයට අදාළ උෂ්ණත්වයයි.
 - එය ව්‍යුහ එහි සනය සමග සමතුලිතව ඇති උෂ්ණත්වයයි.
 - එය ව්‍යුහ කළාපය හා ද්‍රව්‍ය කළාපය සමතුලිතව පවතින වැඩිම උෂ්ණත්වයයි.
 - එය ඕනෑම පිඩිනයක් වැන්ඩ්වාල්ස් සම්කරණය මගින් ලබාදෙන උෂ්ණත්වයයි.

22. පරීක්ෂණයකදී, වැඩිපුර N₂ වායුව සමග Mg ලේඛය ප්‍රතික්‍රියා කිරීමට සලස්වා, ලැබෙන එලය H₂O සමග ප්‍රතික්‍රියා කරවන ලදී. සම්මත උෂ්ණත්වයේදී (273 K) සහ පිඩිනයේදී (1.0 atm) පිට වූ වායුවේ පරිමාව 672 cm³ විය. පරීක්ෂණයේදී හා ටිතු කළ Mg හි ස්කන්ධය වනුයේ,
(273 K හා 1.0 atm හිදී වායුවේ 1.0 mol, 22.4 dm³ පරිමාවක් අත් කරගන්නා බව උපක්ෂ්පනය කරන්න.
(සාපේක්ෂ පරිමාලුක ස්කන්ධය: Mg = 24)

(1) 0.24 g (2) 0.48 g (3) 0.72 g (4) 1.08 g (5) 1.50 g

23. නිරපේක්ෂ උෂ්ණත්වය T හිදී H₂ හි වර්ග මධ්‍යනා වේය, නිරපේක්ෂ උෂ්ණත්වය T' හිදී N₂ හි වර්ග මධ්‍යනා වේයට සමාන වේ. පහත සඳහන් කුමන සම්කරණය T හා T' අතර නිවැරදි ස්කන්ධය ලබාදෙයි ද?
(සාපේක්ෂ පරිමාලුක ස්කන්ධය: H = 1, N = 14)

(1) $T = T'$ (2) $T = 14T'$ (3) $T = \frac{T'}{4}$ (4) $T = 7T'$ (5) $T = \frac{T'}{14}$

24. තියත උෂ්ණත්වයක ඇති ස්වරුක්ෂක ආචාර්ය එක්ස්ප්ලික දුබල අම්ලයක් ($K_a = 1.00 \times 10^{-5} \text{ mol dm}^{-3}$) හා එහි සෝඩියම් ලුවනය අඩංගු වේ. ආචාර්ය දුබල අම්ලයෙහි හා එහි සෝඩියම් ලුවනයෙහි සාන්දුරු 0.10 mol dm⁻³ බැඳින් වේ. මෙම ආචාර්ය 10.00 cm³ පරිමාවක pOH අගය එකක එකකින් වෙනස් කිරීම සඳහා එක් කළ යුතු 1.00 mol dm⁻³ දුබල අම්ල පරිමාව සහ දුබල අම්ලය එකතු කිරීමෙන් පසු ආචාර්ය දුවනයෙහි pOH අගය වනුයේ පිළිවෙළින්,
(1) 9.00 cm³, 4.0 (2) 9.00 cm³, 6.0 (3) 10.00 cm³, 4.0
(4) 10.00 cm³, 5.0 (5) 11.00 cm³, 4.0

25. ගෝලීය උණුසුම ඉහළ යාම, අම්ල වැඩි හා ප්‍රකාශ රසායනික දුම්කාව යන පාරිසරික ප්‍රශ්න තුනටම දායකවන වායුමය බැහැර කිරීමක්/නිපද්‍රීමක් වන්නේ,
(1) පොසිල ඉත්තින දහනය කරන වාහනවලින් පිටවන අපවාතයයි.
(2) ගල් අගුරු බලාගාරවලින් පිටවන අපවාතයයි.
(3) වායුසම්කරණ හා ඕනෑකරණ අභ්‍යන්තරීය පිටවන වායුන් ය.
(4) නාගරික සන අපදුටුව අවශ්‍ය අවශ්‍ය අවශ්‍ය පිටවන වායුන් ය.
(5) ජේව ඉත්තින දහනය කරන වාහනවලින් පිටවන අපවාතයයි.

26. ලිතියම් (Li) මුලදුවය හා එහි සංයෝග ස්කන්ධයෙහි පහත සඳහන් කුමන ප්‍රකාශය වැරදි වේ ද?
(1) Li – Cs දැක්වා පළමු කාණ්ඩායේ මුලදුවා අනුරෙන් ඉලෙක්ට්‍රොන ලබාගැනීමේ ගක්කිය සඳහා වඩාත්ම සාර්ථක අගය ඇත්තේ ලිතියම්වලට ය.
(2) වාතයේ රත් කළ විට ලිතියම් එල දෙකක් සාදයි.
(3) පිටවන වායු සැලකු විට, රත් කිරීමේදී LiNO₃(s) වායුන් දෙකක් නිපදවන අතර Li₂CO₃(s) එක් වායුවක් පමණක් ලබාදෙයි.
(4) පළමු කාණ්ඩායේ මුලදුවා අනුරෙන් දුරවලම ලෝහක බන්තින ඇත්තේ ලිතියම්වලට ය.
(5) පහන්සිල පරීක්ෂාවේදී ලිතියම් රතු පැහැදි දැල්ලක් ලබාදෙයි.

27. ආම්ලික මාධ්‍යයේදී Fe(NO₂)₂ එක් මුවලයක් සමග සම්පූර්ණයෙන් ප්‍රතික්‍රියා කිරීම සඳහා අවශ්‍ය KMnO₄ මුවල සංඛ්‍යාව වනුයේ,
(කෘෂි : ආම්ලික තත්ත්ව තේතුවෙන් සිදුවන NO₂⁻ හි අඩුවීම තොසලකා හරින්න.)

(1) $\frac{3}{5}$ (2) $\frac{4}{5}$ (3) 1 (4) $\frac{5}{4}$ (5) $\frac{5}{3}$

28. දී ඇති උෂ්ණත්වයකදී ජලය හා පැලිය ආචාර්ය දුවන ස්කන්ධයෙන් පහත දී ඇති කුමන වගන්තිය නිවැරදි ද?
(1) මුළුය වායුවක ජලයේ ආචාර්ය දුවනාව නිර්මුළුය වායුවක ජලයේ ආචාර්ය දුවනාවට වඩා අඩු වේ.
(2) ඔහුම වායුවක් ජලය ආචාර්ය දුවනයකි අයනිකරණයට හාර්නය වේ.
(3) වායුවක ජලයේ ආචාර්ය දුවනාව එහි පිඩිනයට සමානුපාතික වේ.
(4) පිඩිනය වැඩිවීම සමග ජලයේ තාපාංකය අඩු වේ.
(5) පිඩිනය වැඩිවීම සමග ජලයේ ත්‍රික ලක්ෂණයේ උෂ්ණත්වය වැඩි වේ.

29. කෝමියම් (Cr) හා එහි සංයෝග ස්කන්ධයෙන් නිවැරදි ප්‍රකාශය තෙරන්න.
(1) K₂CrO₄ ජලය ආචාර්ය දුවනයක් තනුක H₂SO₄ සමග පිරියම් කළ විට වර්ණයේ වෙනසක් නිරීක්ෂණය තොවේ.
(2) Cr හි විදුලුත් සාර්ථක තොවා විදුලුත් සාර්ථක විගාල වේ.
(3) Cr(H₂O)₆²⁺ ජලය ආචාර්ය දුවනයක් වැඩිපුර NaOH සමග පිරියම් කර, ඉත්පසු H₂O₂ එක් කළ විට කහ පැහැදි ආචාර්ය දුවනයක් ලැබේ.
(4) Cr₂O₃ හාස්මික ලක්ෂණ පෙන්වයි.
(5) ආම්ලික K₂Cr₂O₇ දුවනයට H₂S වායුව යැව විට පැහැදිලි තොළ පාට ප්‍රවානයක් නිරීක්ෂණය වේ.

30. පහත දැක්වෙන ප්‍රකාශ අතුරෙන් කාබොක්සිලික් අම්ල පිළිබඳව වැරදි වන්නේ කුමක් ද?

- කාබොක්සිලික් අම්ලයක් LiAlH_4 සමග ප්‍රතික්‍රියා කර ලබාදෙන එලය ජලවීවෙදීනය කිරීමෙන් ඇල්කොහොලයක් ලබාදේයි.
- ඡලිය NaOH සමග කාබොක්සිලික් අම්ල ප්‍රතික්‍රියා කරවූ විට කාබන්ඩයොක්සයිඩ් මුක්ත වේ.
- කාබොක්සිලික් අම්ල PCl_5 සමග ප්‍රතික්‍රියා කර අම්ල ක්ලෝරයිඩ් ලබාදේයි.
- CH_3MgBr සමග කාබොක්සිලික් අම්ල ප්‍රතික්‍රියා කරවූ විට මින්න් මුක්ත වේ.
- ඇල්සිභයිඩ්, $\text{H}^+/\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ සමග පිරියම් කළ විට කාබොක්සිලික් අම්ල සැදේ.

● අංක 31 සිට 40 තෙක් එක් එක් ප්‍රශ්නය සඳහා දී ඇති (a), (b), (c) සහ (d) යන ප්‍රතිචාර හතර අතුරෙන්, එකක් හෝ වැඩි සංඛ්‍යාවක් හෝ නිවැරදි ය. නිවැරදි ප්‍රතිචාරය/ප්‍රතිචාර කවරේ දැ'යි තොරා ගන්න.

- සහ (b) පමණක් නිවැරදි නම (1) මත ද
 - සහ (c) පමණක් නිවැරදි නම (2) මත ද
 - සහ (d) පමණක් නිවැරදි නම (3) මත ද
 - සහ (a) පමණක් නිවැරදි නම (4) මත ද
- වෙනත් ප්‍රතිචාර සංඛ්‍යාවක් හෝ සංයෝගනයක් හෝ නිවැරදි නම (5) මත ද

පිළිතුරු පත්‍රයෙහි දැක්වෙන උපදෙස් පරිදි ලකුණු කරන්න.

ඉහත උපදෙස් සම්පූර්ණය

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
(a) සහ (b) පමණක් නිවැරදියි	(b) සහ (c) පමණක් නිවැරදියි	(c) සහ (d) පමණක් නිවැරදියි	(d) සහ (a) පමණක් නිවැරදියි	වෙනත් ප්‍රතිචාර සංඛ්‍යාවක් හෝ සංයෝගනයක් හෝ නිවැරදියි

31. HBr සමග ප්‍රතික්‍රියා කළ විට, 3-bromo-3-methylhexane ප්‍රධාන එලය ලෙස ලබාදෙන්නේ පහත දැක්වෙන එවායින් කුමක් / කුමන ඒවා ද?

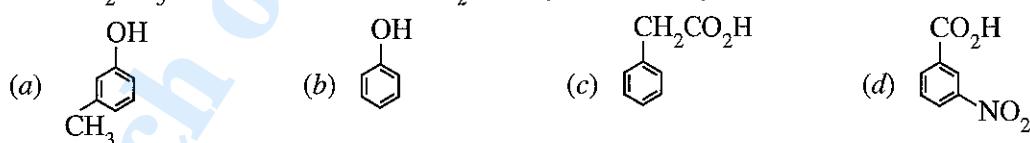
32. ගාක පහව ආයිත නිෂ්පාදිත හා සම්බන්ධව පහත ක්‍රමන ප්‍රකාශය/ප්‍රකාශ නිවැරදි ද?

- ගාකවල වාෂ්පයිලි සංසටකයන්හි සංකීර්ණ මිශ්‍රණ සගන්ධ තෙල්වල අන්තර්ගත වේ.
- වාෂ්පයිලි ගාක තෙල්වලින් ජේව ඩිසල් නිෂ්පාදනය කරනු ලැබේ.
- ජේව ඩිසල් නිෂ්පාදනයේදී මෙතනෝල් හාවිත තොවේ.
- ගාක ද්‍රව්‍ය පැස්වීමෙන් නිෂ්පාදිත එතනෝල්, පුනර්ජනනීය බලකාන්ති ප්‍රහවයන් ලෙස සැලකේ.

33. $\text{M}^{2+}(\text{aq})/\text{M}(\text{s})$ යන ඉලෙක්ට්‍රොඩියෙහි ඉලෙක්ට්‍රොඩි වින්වය රඳා පවතිනුයේ පහත සඳහන් කුමන සාධකය/සාධක මත ද?

$(a) \text{M}(\text{s})$ හි පෘෂ්ඨීක ක්ෂේත්‍රයේ එලය	$(b) \text{M}^{2+}(\text{aq})$ සාන්දුණය
$(c) \text{උෂ්ණත්වය}$	$(d) \text{M}^{2+}(\text{aq})$ දාවණයෙහි පරිමාව

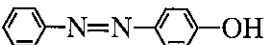
34. ඡලිය Na_2CO_3 සමග පිරියම් කළ විට CO_2 ලබාදෙන්නේ පහත දැක්වෙන එවායින් කුමක් / කුමන ඒවා ද?

35. දුබල විද්‍යුත් විවිධේයක ජලිය දාවනයක් සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් කුමන වගන්තිය/වගන්ති සැමවිටම තිබුරදී වේ ද?
- විද්‍යුත් ධාරාවක් සහනයනය කිරීමේදී ඇතායනය මගින් ගෙනයන ධාරාවෙහි භාගය, කැටුයනය මගින් ගෙනයන ධාරාවෙහි භාගයට වඩා වැඩි වේ.
 - අතායනයනයහි සහනයකතාව කැටුයනයහි සහනයකතාවට වඩා වැඩි වේ.
 - දුබල විද්‍යුත් විවිධේයයහි අණුවලින් කුඩා ප්‍රතිශතයක් පමණක් අයනවලට විසටනය වී ඇත.
 - දුබල විද්‍යුත් විවිධේයයහි විසටනය වී ඇති අණුවල භාග තහුකතරණය සමඟ වැඩි වේ.
36. වාෂපයිලි හැලජතිකාංග හයිඩූකාංග සහ ලෝක පාරිසරික ප්‍රාණ අතර ඇති සම්බන්ධතාවය පිළිබඳව පහත දැක්වෙන කුමන ප්‍රකාශය/ප්‍රකාශ තිබුරදී වේ ද?
- CFC, HCFC සහ HFC යන තුනම ගෝලීය උණුසුම ඉහළ යාමට දායක වෙයි.
 - CFC පරිවර්ති ගෝලයේ (troposphere) ක්ලෝරීන් මුක්ත බණ්ඩක නිපදවා ඕසේන් වියන භායනයට දායක වෙයි.
 - HFC ස්ථර ගෝලයේ (stratosphere) ක්ලෝරීන් මුක්ත බණ්ඩක නිපදවා ඕසේන් වියන භායනයට දායක වෙයි.
 - CFC සහ HCFC යන දෙකම ස්ථර ගෝලයේ (stratosphere) ක්ලෝරීන් මුක්ත බණ්ඩක නිපදවා ඕසේන් වියන භායනයට දායක වෙයි.
37. මිනිරන් හා දියමන්ති යන කාබන්වල බහුරුප දෙක සම්බන්ධව පහත කුමන ප්‍රකාශය/ප්‍රකාශ තිබුරදී වේ ද?
- දියමන්තිවල කාබන් පරමාණු වතුයේත්ලීයට තවත් කාබන් පරමාණු හතරකින් වට්ටී ත්‍රිමාණ දැලීයක් ලබාදෙයි.
 - මිනිරන් දුරවල වැන්ත්වාල්ස් බල (ද්විතීයියික අන්තර්ත්‍යා) මගින් එක් කර තබන ද්විමාන ස්ථරවලින් සැකසී ඇති හෙයින් එය නොදු උගිනිසි ද්‍රව්‍යයක් ලෙස ක්‍රියාකරයි.
 - දියමන්ති නොදු තාප හා විද්‍යුත් සහනයක් වේ.
 - දියමන්තිවලට වඩා සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ද්‍රව්‍යාකයක් මිනිරන්වලට ඇත.
38. වායු සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් කුමන වගන්තිය/වගන්ති තිබුරදී වේ ද?
- තාත්ත්වික වායු තියැදියක අණු විවිධ වේගවලින් වලනය වන අතර පරිපූර්ණ වායු තියැදියක සියලුම අණු එකම වේගයෙන් වලනය වේ.
 - ඉතා ඉහළ පිළිබඳ පරිපූර්ණ වායු ද්‍රව්‍යාකරණය කළ හැකි ය.
 - පරිපූර්ණ වායුවක මැක්ස්ටෙල්-බෝල්ටිස්මාන් වේග ව්‍යාප්ති ව්‍යුත්‍ය උපරිම ලක්ෂණය වටා සම්මිතික වේ.
 - තාත්ත්වික වායුවක සම්පිළිතා සාධකය පිබනය මත රඳා පවතී.
- 39.
-
- ↑ පිබනය
↑ උෂණත්වය
- සංසුද්ධ ද්‍රව්‍යයක ඉහත දී ඇති කළාප සටහන සම්බන්ධයෙන් පහත කුමන වගන්තිය/වගන්ති තිබුරදී වේ ද?
- එකීය පරිමාවක ඇති අණු සංඛ්‍යාව සැමවිටම ද්‍රව්‍ය කළාපයේදී වඩා වායු කළාපයේදී වැඩි වේ.
 - ද්‍රව්‍ය කළාපය හා වායු කළාපය එකම උෂණත්වයේදී කිසිවිටකන් එකට නොපවතී.
 - සන කළාපය හා වායු කළාපය කිසිවිටකන් එකම පිබනයේදී එකට නොපවතී.
 - පද්ධතිය තික ලක්ෂණයේ ඇති විට, වායුව ද්‍රව්‍ය බවට පත්වීමේ සිසුතාව, ද්‍රව්‍ය වායුව බවට පත්වීමේ සිසුතාවට සමාන වේ.
40. දී ඇති කාර්මික ක්‍රියාවලි හා සම්බන්ධව පහත දැක්වෙන කුමන ප්‍රකාශය/ප්‍රකාශ තිබුරදී වේ ද?
- චිව (Dow) කුමය මගින් Mg තිස්සාරණයේදී අමුද්‍රව්‍යයක් ලෙස මුළුදු ජලය කෙළුනුම භාවිත කළ හැක.
 - $NaOH$ තිෂ්පාදනය කිරීමේදී රසදිය කෝෂවලට වඩා පටල කෝෂ භාවිතය පරිසර හිතකාමී වේ.
 - Na_2CO_3 තිෂ්පාදනයේදී භාවිත වන සොල්වේ ක්‍රියාවලියේ කාර්යක්ෂමතාවය ඇමෙර්නිකරණ අවලව සියිල් කිරීමෙන් වැඩි කරගත හැකි ය.
 - ස්පර්ශ කුමය මගින් H_2SO_4 තිෂ්පාදනයේදී උත්ප්‍රේරණයක් ලෙස Rh ලෝහය භාවිත කරයි.

- අංක 41 සිට 50 තෙක් එක් එක් ප්‍රශ්නය සඳහා ප්‍රකාශ දෙක බැඳීන් ඉදිරිපත් කර ඇත. එම ප්‍රකාශ යුගලයට නොදුන්ම ගැලපෙනුයේ පහත වගුවෙහි දැක්වන පරිදි (1), (2), (3), (4) සහ (5) යන ප්‍රතිචාරවලින් කවර ප්‍රතිචාරය දැන් තොරු පිළිතුරු පත්‍රයෙහි උච්ච ලෙස ලක්ෂු කරන්න.

ප්‍රතිචාරය	පළමුවෙනි ප්‍රකාශය	දෙවැනි ප්‍රකාශය
(1)	සත්‍ය වේ.	සත්‍ය වන අතර, පළමුවැනි ප්‍රකාශය නිවැරදිව පහසු දෙයි.
(2)	සත්‍ය වේ.	සත්‍ය වන නමුත් පළමුවැනි ප්‍රකාශය නිවැරදිව පහසු නොදෙයි.
(3)	සත්‍ය වේ.	අසත්‍ය වේ.
(4)	අසත්‍ය වේ.	සත්‍ය වේ.
(5)	අසත්‍ය වේ.	අසත්‍ය වේ.

	පළමුවෙනි ප්‍රකාශය	දෙවැනි ප්‍රකාශය
41.	ආම්ලික MnO_4^- දාවණයක් H_2O_2 සමග පිරියම් කළ විට එය O_2 පිටකරමින් අවර්ණ වන අතර, ආම්ලික Fe^{2+} දාවණයක් H_2O_2 සමග පිරියම් කළ විට කහ-දුමුරු පැහැ ගැන්වේ.	ආම්ලික මාධ්‍යයේදී H_2O_2 වලට ඔක්සිකාරකයක් මෙන්ම ඔක්සිජිනරකයක් ලෙස දැක් ය.
42.	තාප පරිචාරක බිජිනි සහිත සංවාන දායී බුදුනක ඇති වායුවක ගක්තිය නියතව පවතී.	ඒකලික පද්ධතියක ඇති ගක්තිය හා දුවිස ප්‍රමාණය යන දෙකම වටපිටාව සමග පුවමාරු නොවේ.
43.	Cl_2 වායුව ජලය සමග ප්‍රතික්‍රියා කළ විට ද්‍රෝඩාකරණයට හානිය වී $HOCl(aq)$ සහ $HCl(aq)$ ලබා දේ.	ක්ලෝරීන්වල ඔක්සො අම්ල අතුරෙන් $HOCl$ වලට වැඩිම ඔක්සිකාරක හැකියාව ඇති.
44.	උත්ප්‍රේරකයක් එකතු කළ විට ප්‍රතිචරණය ප්‍රතික්‍රියාවක සම්බුද්ධ ස්ථානය වෙනස් වේ.	උත්ප්‍රේරකයක් පැමුවෙම ඉදිරි ප්‍රතික්‍රියාවෙහි දිසුනාව ආපසු ප්‍රතික්‍රියාවෙහි දිසුනාවට වඩා වැඩි කරයි.
45.	$RC \equiv CH$ සහ මිනියල්මැග්නීසියම් තෝරුමියි අතර ප්‍රතික්‍රියාවෙන් $RC \equiv CMgBr$ සාදා ගත හැකි ය.	ග්‍රීනාබි ප්‍රතිකාරකයක ඇති ඇල්කයිල් කාණ්ඩයට හස්මයක් ලෙස ප්‍රතික්‍රියා කළ හැකි ය.
46.	මිනුම ඇල්කයිඩියක් සමග HCN ප්‍රතික්‍රියා කළ විට කයිරීල් කාබන් පරමාණුවක් අඩංගු එලයක් ලැබේ.	එකිනෙකට වෙනස් කාණ්ඩ හරකට සම්බන්ධ කාබන් පරමාණුවකට, කයිරීල් කාබන් පරමාණුවක් යැයි කියනු ලැබේ.
47.	සොල්වේ ත්‍රියාවලිය මගින් Na_2CO_3 නිෂ්පාදනයේදී ප්‍රධාන අතුරුමැලය $CaCl_2$ වේ.	සොල්වේ ත්‍රියාවලියේදී NH_3 ප්‍රතාර්ථනනය කිරීමට CaO හාවිත වේ.
48.	බෙන්සින්ඩියසේර්නියම් ක්ලෝරයිඩි ජලය $NaOH$ හමුවේ, ගිනෝල් සමග ප්‍රතික්‍රියා කර පහත දැක්වන සංයෝගය සාදයි.	ඩියසේර්නියම් අයනවලට ඉලෙක්ට්‍රොනයිල ලෙස ප්‍රතික්‍රියා කළ හැකි ය.
		
49.	ජලය ඇමෝනියා සමග ප්‍රබල අම්ල අනුමාපනය කළ විට සමකතා ලක්ෂුයයේදී උදාසීන දාවණයක් නොලැබේ.	NH_4^+ ජලය සමග H_3O^+ සාදුමින් ප්‍රතික්‍රියා කරයි.
50.	වායුගෝලයේ මිසෝන් සැදීම සඳහා පරමාණුක ඔක්සිජින් අත්‍යවශ්‍ය සාධකයකි.	වායුගෝලයේ පරමාණුක ඔක්සිජින් නිපදවනුයේ අණුක ඔක්සිජින් වියෝගනයෙන් පමණි.

* * *

ଆପରତିକା ଲାଭ/ଆପରତିକା ଅଟ୍ଟବଣେ/The Periodic Table

1 H															2 He		
3 Li	4 Be																
11 Na	12 Mg																
19 K	20 Ca	21 Sc	22 Ti	23 V	24 Cr	25 Mn	26 Fe	27 Co	28 Ni	29 Cu	30 Zn	31 Ga	32 Ge	33 As	34 Se	35 Br	36 Kr
37 Rb	38 Sr	39 Y	40 Zr	41 Nb	42 Mo	43 Tc	44 Ru	45 Rh	46 Pd	47 Ag	48 Cd	49 In	50 Sn	51 Sb	52 Te	53 I	54 Xe
55 Cs	56 Ba	La- Lu	72 Hf	73 Ta	74 W	75 Re	76 Os	77 Ir	78 Pt	79 Au	80 Hg	81 Tl	82 Pb	83 Bi	84 Po	85 At	86 Rn
87 Fr	88 Ra	Ac- Lr	104 Rf	105 Db	106 Sg	Bh	Hs	Mt	Ds	Rg	Cn	Nh	Fl	Mc	Lv	Ts	Og
57 La	58 Ce	59 Pr	60 Nd	61 Pm	62 Sm	63 Eu	64 Gd	65 Tb	66 Dy	67 Ho	68 Er	69 Tm	70 Yb	71 Lu			
89 Ac	90 Th	91 Pa	92 U	Np	Pu	Am	Cm	Bk	Cf	Es	Fm	Md	No	Lr			

Search on Telegram @ALSCIENCE_AP

අධ්‍යාපන පොදු සහතික පත්‍ර (ලුසස් පෙළ) විභාගය, 2021(2022)
කළුවිප් පොතුත් තරාතරප් පත්තිර (ශ්‍යාරු තරා)ප් පරීක්ෂා, 2021(2022)
General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, 2021(2022)

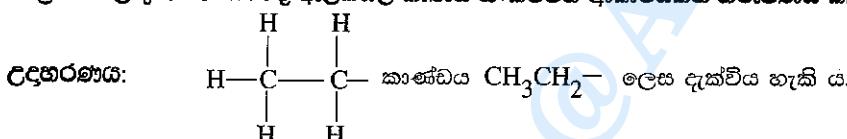
රකායන විද්‍යාව	II
இரசாயனவியல்	II
Chemistry	II

02 S II

படிக் குறை
மூன்று மணித்தியாலம்
Three hours

අමතර කියවීම් කාලය	- මිනින්දු 10 දි
මෙලතික වාසිපු තොරුම	- 10 නිමිටංකයන්
Additional Reading Time	- 10 minutes

අඳතර කියවීම් කාලය ප්‍රශ්න පත්‍රය නිශ්චා ප්‍රශ්න තොරු ගැනීමට හිඳුවේ මූලික ප්‍රමුඛත්වය දෙන ප්‍රශ්න සංඝධානය කර ගැනීමටත් යොදා ගැනීතු.

A කොටස - ව්‍යුහගත් රචනා (පිට 02 - 08)

- * සියලුම ප්‍රශ්නවලට මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රයේම පිළිතුරු සපයන්න.
 - * ඔබේ පිළිතුරු එක් එක් ප්‍රශ්නයට ඉඩ සලසා ඇති තැන්වල ලිවිය යුතු ය. මේ ඉඩ ප්‍රමාණය පිළිතුරු ලිවිමට ප්‍රමාණවන් බවද දීර්ශ පිළිතුරු බලාපොරොත්තු නොවන බවද සලකන්න.

□ B කොටස සහ C කොටස - රවනා (පිටු 09 - 15)

 - * එක් එක් කොටසින් ප්‍රශ්න දෙක බැංකින් තෝරා ගනීමින් ප්‍රශ්න හතරකට පිළිතුරු සපයන්න. මේ සඳහා සපයනු ලබන කඩුයි හාටින කරන්න.
 - * සම්පූර්ණ ප්‍රශ්න පත්‍රයට නියමිත කාලය අවසන් වූ පසු A, B සහ C කොටස් තුනට පිළිතුරු, A කොටස මූලින් තිබෙන පරිදි එක් පිළිතුරු පත්‍රයක් වන සේ අමුණා විභාග ගාලාධිපතිව හාර දෙන්න.
 - * ප්‍රශ්න පත්‍රයෙහි B සහ C කොටස් පමණක් විභාග ගාලාවෙන් පිටතක ගෙන යාමට ඔබට ඇව්වර ඇත.

පරික්ෂකවරුන්ගේ පයෝජනය කළහා පමණි

කොටස	ප්‍රයෝග අංකය	ලැබු කොතුව
A	1	
	2	
	3	
	4	
B	5	
	6	
	7	
C	8	
	9	
	10	
එකතුව		

ବାଦ୍ୟ	ବାଦ୍ୟ
ବୁଲକ୍ଷମରେଣ୍ଟ୍	
ଅକ୍ଷରେଣ୍ଟ୍	

සංස්කේප දාන	
ලත්තර පතු පරික්ෂක 1	
ලත්තර පතු පරික්ෂක 2	
පරික්ෂා කළේ :	
අධික්ෂණය කළේ :	

A කොටස - ව්‍යුහගත රචනා

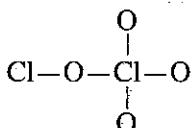
ප්‍රශ්න පෙනීම මෙම පත්‍රයේම පිළිතුරු සහයත්ත. (එක් එක් ප්‍රශ්නය සඳහා නියමිත ලක්ෂණ ප්‍රමාණය 100 කි.)

1. (a) පහත සඳහන් ප්‍රකාශ සත්‍ය ද නැතහැත් අසත්‍ය ද යන බව තින් ඉරි මත සඳහන් කරන්න. හේතු අවශ්‍ය නැත.

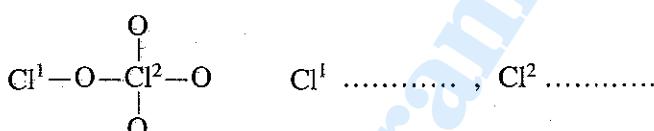
- (i) කුබායනවල ඉළුවීකරණ බලය සහ ඇනායනවල ඉළුවීකිලිතාව හා සම්බන්ධ නිති, LiIවලට වඩා KBrවල ද්‍රව්‍යාකය ඉහළ බව පුරෝෂකරනය කරයි.
- (ii) Beවල ඉලෙක්ට්‍රෝන ලබාගැනීමේ ගක්තිය දෙන අයක් වේ.
- (iii) තයිලුජන්වල පරමාණුක වර්ණාවලියේ, දෙන ලද ග්‍රේණියක අනුයාත රේඛා දෙකක් අතර ඇති පරතරය තරංග ආයාම අඩුවන දෙසට ක්‍රමයෙන් අඩු වේ.
- (iv) එකම ප්‍රවේගයෙන් ගමන් කරන විට N_2 අණුවක් හා සම්බන්ධ වි බෞග්ලි තරංග ආයාමය O_2 අණුවක් වි බෞග්ලි තරංග ආයාමයට වඩා කුඩා වේ.
- (v) Cවල සංයුෂ්කා ඉලෙක්ට්‍රෝනයකට දැනෙන සංශ්ලේෂණ ආරෝපණය ($Z_{\text{ස්ථාන}}^{+}$) Nවල සංයුෂ්කා ඉලෙක්ට්‍රෝනයකට දැනෙන සංශ්ලේෂණ ආරෝපණයට වඩා වැඩි ය.
- (vi) කාබොනික් අම්ලයේ (H_2CO_3) සියලුම C–O බන්ධන දිගින් සමාන ය.

(ලක්ෂණ 24 පි)

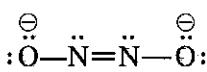
- (b) (i) Cl_2O_4 අණුව සඳහා වඩාස්ථා පිළිගත හැකි ප්‍රවීස් තින්-ඉරි ව්‍යුහය අදින්න. එහි සැකිල්ල පහත දක්වා ඇත.

- (ii) ඉහත (i) හි අදින ලද ව්‍යුහයේ ක්ලෝරීන් පරමාණු දෙකකි ඔක්සිකරණ අවස්ථා දෙන්න. ක්ලෝරීන් පරමාණු පහත දක්වා ඇති ආකාරයට සලකුණු කර ඇත.

- (iii) $N_2O_2^{2-}$ අයනය සඳහා වඩාත්ම ස්ථාපි ප්‍රවීස් තින්-ඉරි ව්‍යුහය පහත දක්වා ඇත. මෙම අයනය සඳහා තවත් ප්‍රවීස් තින්-ඉරි ව්‍යුහ (සම්පූර්ණ ව්‍යුහ) දෙකක් අදින්න.

- (iv) පහත සඳහන් ප්‍රවීස් තින්-ඉරි ව්‍යුහය සහ එහි ලේඛල් කරන ලද සැකිල්ල පදනම් කරගෙන දී ඇති වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

	N^1	C^2	C^3	N^4
I. පරමාණුව වඩා VSEPR ප්‍රගල්				
II. පරමාණුව වඩා ඉලෙක්ට්‍රෝන ප්‍රගල් ජ්‍යාමිතිය				
III. පරමාණුව වඩා හැඩා				
IV. පරමාණුවේ මුහුමිකරණය				

සොය
නිරෝප
මියිංච
නො ලියන්න

- කොටස් (v) සිට (viii), ඉහත (iv) කොටසෙහි දෙන ලද ප්‍රිටීස් තිස්-ඉටි ව්‍යුහය මත පැනම් වේ. පරමාණු උළුල් කිරීම (iv) කොටසෙහි ආකාරයටම වේ.

- (v) පහත දැක්වෙන පරමාණු දෙක අතර R බන්ධන සැදීමට සහභාගි වන පරමාණුක/මුහුම් කාක්ෂික හඳුනාගන්න.

I.	$N^1—F$	N^1	F
II.	$N^1—C^2$	N^1	C^2
III.	$C^2—H$	C^2	H
IV.	$C^2—C^3$	C^2	C^3
V.	$C^3—N^4$	C^3	N^4
VI.	$N^4—O$	N^4	O

- (vi) පහත දැක්වෙන පරමාණු දෙක අතර π බන්ධන සැදීමට සහභාගි වන පරමාණුක කාක්ෂික හඳුනාගන්න.

I.	$N^1—C^2$	N^1	C^2
II.	$C^3—N^4$	C^3	N^4
		C^3	N^4

- (vii) N^1, C^2, C^3 සහ N^4 පරමාණු වටා ආසන්න බන්ධන කෙසේ සඳහන් කරන්න.

- (viii) N^1, C^2, C^3 සහ N^4 පරමාණු විද්‍යුත් සාණනාව වැඩිවිත පිළිවෙළට සකසන්න.

..... < < < (ලක්ෂ 54 ය)

- (c) (i) ලේසරයක් (Laser) තරුණ ආයාමය 695 nm වන ගෝටෝන විමෝචනය කරයි.

- I. මෙම ගෝටෝන අයන් වන්නේ විද්‍යුත් වූම්බක වර්ණවලියේ කුමන කළාපයට ද?

.....

- II. මෙම ගෝටෝන මූල්‍යක ගක්තිය kJ mol^{-1} වලින් ගණනය කරන්න.

$$\text{ආලෝකයේ ප්‍රවේශය } c = 3.00 \times 10^8 \text{ m s}^{-1} \quad \text{ජ්ලාන්ක් නියතය } h = 6.63 \times 10^{-34} \text{ J s}$$

- (ii) AX_3 යන සූත්‍රය ඇති අණුවක $A-X$ σ බන්ධන තුනක් අඩංගු ය. මෙහි A සහ X මූල්‍යවලිය සංකේත නිරූපණය කරන අතර, A මට්ට පරමාණුව වේ.

පහත දී ඇති I සහ II හිදී AX_3 සඳහා තිබිය හැකි අණුක හැඩිය/නැඩියන් නම් කරන්න.

- I. AX_3 ඉටුවීය නම්

- II. AX_3 නිර්ඹුවීය නම්

- III. ඉහත I හා II යටතේ ඔබ සඳහන් කර ඇති හැඩිවලට එක් උදාහරණයක් බැඳීන් දෙන්න.
(සෞය : අණුක සූත්‍ර අවශ්‍ය වේ.)

AX_3 ඉටුවීය

AX_3 නිර්ඹුවීය

(ලක්ෂ 22 ය)

100

2. පහත දී ඇති ප්‍රශ්න [(a) – (d)] A, B, C හා D ලෙස නම් කර ඇති මූලද්‍රව්‍ය/විශේෂ (ප්‍රශ්නේදී) හා සම්බන්ධය.

(a) A යනු p-ගොනුවේ මූලද්‍රව්‍යයකි. එහි පරමාණුක ක්‍රමාංකය 20 උ අඩු ය. එය ජලය සමඟ හිනිගැනීමක් සහිතව ප්‍රඛල ලෙස ප්‍රතික්‍රියා කර, වායුවක් පිට කරමින්, ප්‍රඛල හාස්ථමික ප්‍රව්‍යෙක් ලබාදෙයි. A වැඩිපුර $O_2(g)$ සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර සුපර්හුත්ස්ථිඩ්‍ය සාදයි. ස්වභාවික ලෝපසක් වන සිල්වසිට්වල A හි සංයෝගයක් අඩංගු වේ.

- (i) A හි රසායනික සංකේතය ලියන්න.
- (ii) A හි සම්පූර්ණ ඉලෙක්ට්‍රොන් වින්‍යාසය ලියන්න.
- (iii) ජලය සමඟ A ප්‍රතික්‍රියා කළ විට පිටවන වායුව නම් කරන්න.
- (iv) පහන්සිල් පරික්ෂාවේදී A ලබාදෙන වර්ණය කුමක් ද?
- (v) වැඩිපුර $O_2(g)$ සමඟ A හි ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා තුළිත රසායනික සම්කරණය ලියන්න.

(vi) A හි පළමු අයනීකරණ ගක්කිය, ආවර්තනා වගුවේ එම කාණ්ඩයේම රට ඉහළ ආවර්තනයේ ඇති මූලද්‍රව්‍යයේ එම අයයට වඩා වැඩි හෝ අඩු වේ ද? ඔබගේ පිළිතුර කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.

(vii) සිල්වසිට්වල අඩංගු A හි සංයෝගයේ රසායනික සුතුරු දෙන්න.

(කෙතු 35 පි)

(b) B යනු X හා Y යන මූලද්‍රව්‍ය දෙක පමණක්, පිළිවෙළින් 2:3 අනුපාතයෙන් අඩංගු ඇනායනයකි. මෙම X හා Y යන මූලද්‍රව්‍ය දෙකම ආවර්තනා වගුවේ එකම කාණ්ඩයට අයන් p-ගොනුවේ මූලද්‍රව්‍ය වේ. එක් එක් මූලද්‍රව්‍යයේ පරමාණුක ක්‍රමාංකය 20 උ වඩා අඩු වේ. X හි විදුත් සාණනාව Y හි විදුත් සාණනාවට වඩා අඩු ය. X උණු සාන්ද සල්ඩිපුරික් අම්ලය සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කළ වේ, එක් එලයක් ලෙස ආවර්ණ, කුටුක ගදක් සහිත වායුවක් පිට වේ.

(i) B හි රසායනික සුතුරු, ආරෝපණය දී ඇතුළත්ව, ලියන්න.

(ii) B හි ප්‍රවිෂ් තින්-ඉරි ව්‍යුහය අදින්න.

(iii) B හි මධ්‍ය පරමාණුවේ මික්සිකරණ අවස්ථාව දෙන්න.

(iv) B හැඳුනාගැනීම සඳහා රසායනික පරික්ෂාවක් දෙන්න. (සැයු: නිරික්ෂණය/නිරික්ෂණ දී අවශ්‍ය වේ.)

(v) A කුවායනය හා B ඇනායනය ලෙස ඇති සංයෝගයේ රසායනික සුතුරු ලියන්න.

(කෙතු 25 පි)

(c) C යනු ඔක්සිකාරකයකි. එය 1:1:3 අනුපාතයෙන් ඇති මූලද්‍රව්‍ය ක්‍රනකින් සමන්වීත වේ. C වල එක් මූලද්‍රව්‍යයක් A වේ. අනෙක් මූලද්‍රව්‍ය දෙක ආවර්තනා වගුවේ p-ගොනුවට අයන් වේ. මෙම මූලද්‍රව්‍ය දෙකක්න් එකක් B හි ද අඩංගු වේ. මෙයින් එක් මූලද්‍රව්‍යයක ඇනායනය සහ Ag^+ අතර සැදෙන ලවණය කහ පැහැති වන අතර, එය සාන්ද ඇමෝනියා දාවණයකා අදාව්‍ය වේ.

C හි රසායනික සුතුරු ලියන්න.

(කෙතු 10 පි)

(d) D යනු මූලද්‍රව්‍ය දෙකකින් සමන්විත සංයෝගයකි. මෙම මූලද්‍රව්‍ය දෙකම C හි ද ඇත.

(i) ආම්ලික මාධ්‍යයේදී වැඩිපුර $D(aq)$ සමඟ $C(aq)$ මිශ්‍රණ කළ විට, රතු-දූෂිරු ආවණයක් ලැබේ.

I. D හඳුනාගන්න.

II. මෙහිදී සිදුවන ප්‍රතිත්වාචක සඳහා තුළින අයනික සම්කරණය දියන්න.

(ii) ඉහත (i) හි ලැබෙන රතු-දුමුරු දාවණයට, B අඩංගු දාවණයෙන් වැඩිපුර එක් කිරීමේදී, රතු-දුමුරු දාවණය අවරුණ වේ. මෙහි සිදුවන ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා තුළින අයතික ස්ථිරණය ලියන්න.

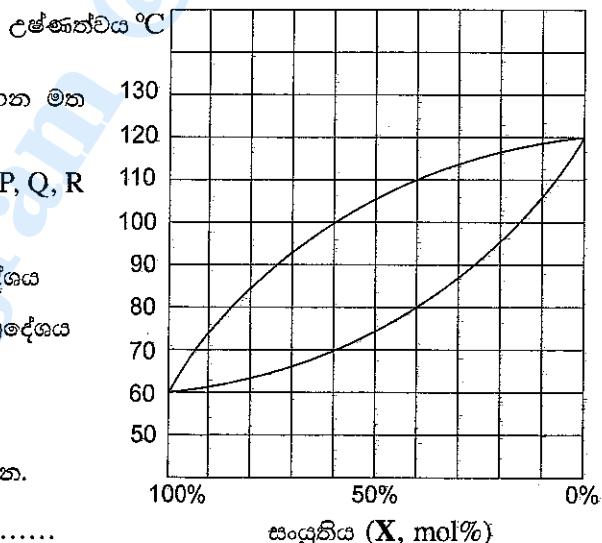
(iii) ඉහත (i) හා (ii) හි සිදුවන ප්‍රතිත්ව්‍ය උපයෝගී කර ගනිමින් B අඩංගු දාචුවනුයක සාක්දුණිය පරිමාමිතික විශ්ලේෂණය මගින් නිර්ණය කළ හැක. මෙහිදී භාවිත කළ හැකි දරුකුකයක් සඳහන් කර, අන්ත ලක්ෂණයේදී අපේක්ෂිත වරණ විපර්යාසය දෙන්න.

Digitized by srujanika@gmail.com

වර්ණ විපරයාසය :

(කොරු 30 අ)

3. (a) X හා Y යනු පරිපූරණ දාවනයක් සංදහා වාශ්පයිලි ද්‍රව්‍ය දෙකකි. X හා Y අඩංගු පදනම් උග්‍රීත්ව-සංයුති කළුප සටහන (1.0×10^5 Pa පිවිතයකදී) පහත දී ඇත.

- (i) සිට (v) දක්වා කොටස දී ඇති කලුප සටහන මත පදනම් වේ.

(i) පහත දී ඇති ප්‍රදේශ කලාප සටහන මත P, Q, R පක්ෂර යෙදීමෙන් උක්වන්න.

P - දුව කළාපය පමණක් පවතින පද්ධය

Q – වාශ්ප කළුපය පමණක් පවතින පද්ධය

R - දුව කලාපය හා ව්‍යුහ්ප කලාපය
සමතලිනව ඇති පදෙශය

(ii) සංගුර්ධි ආ හා සංගුර්ධි ය හි තුපාක දෙන්න.

X **Y**

සංයෝගීය (X , mol%)

(iii) X හි 40 mol% අවශ්‍ය යුතු නිශේෂණ ප්‍රතීම පාර්ශ්ව විනා උපක්‍රමය නම් කළේ?

(iv) X හි 60 mol% අඩුවා X හා Y මිශ්‍රණයක් සම්පූර්ණයෙන්ම වාෂ්ප බවට පත්වන අඩුම උග්‍රණයක්ද?

(v) උෂ්ණත්වය 100°C හිදී X හි සංතාපේන වාෂ්ප පිඩිනය ගණනය කරන්න.

සෙම
සිරසේ
කිහිවය
නො මියෙකු

(vi) වෙනත් පරික්ෂණයකදී සංවෘත දුස් බදුනක් තුළ X හා Y අධිංග මිශ්‍රණයක් T උෂ්ණත්වයේදී සමතුලිතකාවට එළැඳීමට ඉඩහරින ලදී. එවිට වාෂ්ප කළාපය සමඟ සමතුලිතව පවතින ද්‍රව කළාපයෙහි X 0.10 mol හා Y 0.10 mol අධිංග බව සෞයාගන්නා ලදී. මෙම උෂ්ණත්වයේදී X හා Y හි සංතාපේන වාෂ්ප පිඩිවෙළින් $4.0 \times 10^5 \text{ Pa}$ හා $2.0 \times 10^5 \text{ Pa}$ වේ. රඳාල් තියමය භාවිතයෙන් X හා Y හි ආංශික පිඩින පිඩින ගණනය කරන්න.

(කොටු 50 අ)

(b) ජලිය ඇසිටික් අම්ල දාවණයක (Z දාවණය) සාන්දුණය, ජලිය NaOH දාවණයක් සමඟ අනුමාපනයෙන් නිර්ණය කරන ලදී. Z දාවණයෙහි 12.50 cm^3 පරිමාවක් සඳහා අන්ත ලක්ෂණයට පෙනු වීමට සාන්දුණය $0.050 \text{ mol dm}^{-3}$ වූ NaOH දාවණයෙන් 25.00 cm^3 ක් අවකාෂ විය.

(i) Z දාවණයෙහි ඇසිටික් අම්ල සාන්දුණය ගණනය කරන්න.

(ii) Z දාවණයෙහි pH අගය ගණනය කරන්න. පරික්ෂණය සිදු කරන ලද උෂ්ණත්වයේදී ඇසිටික් අම්ලයෙහි අම්ල විසඳුන නියතය (K_a) $1.80 \times 10^{-5} \text{ mol dm}^{-3}$ වේ.

(iii) Z දාවණයෙහි තවත් කොටසකට (100.00 cm^3) සංශුද්ධ සහ NaOH 0.200 g එකතු කර දියකරන ලදී. දාවණ පරිමාව හා උෂ්ණත්වය වෙනස් නොවන බව උපක්‍රේපනය කරමින් මෙම දාවණයෙහි pH අගය ගණනය කරන්න.

[සාපේක්ෂ පරිමාණුක ස්කන්ධය: Na = 23, O = 16, H = 1]

(iv) ඉහත (iii) හි විස්තර කරන ලද දාවණය ස්වාරක්ෂක දාවණයක් ලෙස හැඳිරයි ද? ඔබගේ පිළිතුර පැහැදිලි කරන්න.

.....

.....

(v) වෙනත් පරික්ෂණයකදී Z දාවණයහි 100.00 cm^3 පරිමාවක සංශෝධන සහ NaOH 0.800 g දී තරන ලදී. මෙම දාවණය ස්වාරක්ෂක දාවණයක් ලෙස සූයාකරයි ද? සුදුසු ගණනය කිරීමක් මගින් ඔබගේ පිළිතුර පැහැදිලි කරන්න. දාවණයේ පරිමාව හා උග්‍රණත්වය වෙනස් නොවන බව උපකළුපනය කරන්න.

.....

.....

— 100 —

(කෙතු 50 අ)

4. (a) A, B සහ C යනු අණුක සූත්‍රය $\text{C}_5\text{H}_{11}\text{Br}$ සහිත ව්‍යුහ සමාචාරික වේ. මෙම සමාචාරික තුන අතුරෙන්, B පමණක් ප්‍රකාශ සමාචාරිකතාවය පෙන්වයි. A සහ C එකිනෙකේහි ස්ථාන සමාචාරික වේ.

A, B සහ C ජලය NaOH සමග වෙන වෙනම ප්‍රතික්‍රියා කළ විට අණුක සූත්‍රය $\text{C}_5\text{H}_{12}\text{O}$ වන, D, E සහ F සංයෝග පිළිවෙළින් ලබාදුනී. D, E සහ F වෙන වෙනම PCC සමග පිරියම් කරන ලදී. PCC සමග F ප්‍රතික්‍රියා නොකළේය. PCC සමග D සහ E ප්‍රතික්‍රියා කර පිළිවෙළින් G සහ H ලබාදුනී. G සහ H සංයෝග දෙකම, 2,4-ඩියන්ඩිටොගොනිල්හයිඩ්‍රිජින් (2,4-DNP) සමග වර්ණවත් අවක්ෂේපද, ඇමෝනිය AgNO_3 සමග රිදී කැඩුපත් ද ලබාදුනී.

A, B, C, D, E, F, G සහ H වල ව්‍යුහයන් පහත දී ඇති කොටු තුළ අදින්න.

A

B

C

D

E

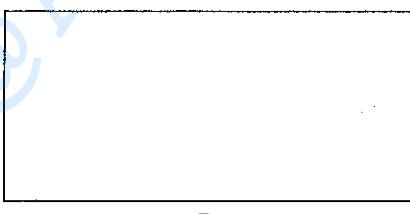
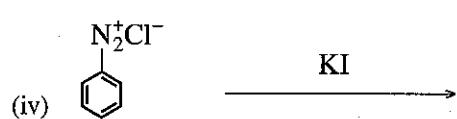
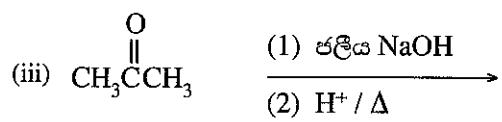
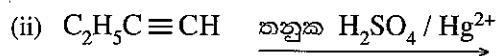
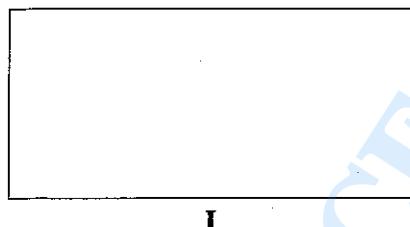
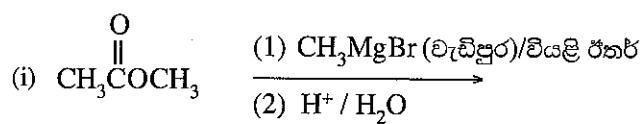
F

G

H

(කෙතු 56 අ)

(b) පහත දක්වා ඇති ප්‍රතික්‍රියාවල I, J, K සහ L එකෙනුව ව්‍යුහයන් දී ඇති කොටු තුළ අදින්න.

(කොණ 24 අ)

(c) $\text{CH}_3\text{CH}=\text{CHCH}_3$ හා Br_2/CCl_4 අතර ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා යන්ත්‍රණය සහ සැදෙන එළයෙහි ව්‍යුහය දෙන්න.

$\frac{1}{100}$

(කොණ 20 අ)

* *

ඉංග්‍රීසු විද්‍යා මධ්‍යම පොදුවෙන්ත්ව සඳහා ප්‍රාග්ධන තැබෙන ක්‍රමය නිවැරදිව ප්‍රාග්ධන තැබෙන ඩීප්ලේසන් ප්‍රාග්ධන තැබෙන ක්‍රමය සඳහා ඉංග්‍රීසු විද්‍යා මධ්‍යම පොදුවෙන්ත්ව සඳහා Department of Examinations Sri Lanka

අධ්‍යාපන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2021(2022)
කලුවිප් පොතුත් තරාතරුප පත්තිර (ශ්‍යාරු තරු)ප පරිශෑස, 2021(2022)
General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, 2021(2022)

රකායන විද්‍යාව	II
இரசாயனவியல்	II
Chemistry	II

02 S II

* සාර්වත්‍ර වායු තියකය $R = 8.314 \text{ J K}^{-1} \text{ mol}^{-1}$

$$* \text{ අැවශ්‍ය තුළක්‍රය } N_A = 6.022 \times 10^{23} \text{ mol}^{-1}$$

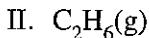
B කොටස - රචනා

ප්‍රයෝග දෙකකට පමණක් පිළිතරු සඟයන්න. (එක් එක් ප්‍රයෝගට ලක්දා 150 බැංකින් ඇවේ.)

5. (a) (i) රේවනය කරන ලද සංචිත දැස් බලුනක් තුළට CH_4 , C_2H_6 හා වැඩිපුර O_2 අඩංගු වායු මිශ්‍රණයක් ඇතුළු කරන ලදී. බලුනහි පරිමාව $8.314 \times 10^{-3} \text{ m}^3$ විය. 400 K හිදී බලුනේ පිබිනය $4.80 \times 10^6 \text{ Pa}$ විය. බලුන තුළ ඇති වායුන්ගේ මුළු මුවුල සංඛ්‍යාව ගණනය කරන්න. සියලුම වායුන් පරිපූර්ණ ලෙස හැසිරෙන බව සහ මෙම උෂ්ණත්වයේදී ප්‍රතිත්වියාවක් සිදු නොවන බව උපකල්පනය කරන්න.

(ii) බලුනහි උෂ්ණත්වය 800 K දක්වා වැඩි කිරීමෙන් බලුන තුළ ඇති සියලුම හයිඩ්‍රොකාබන පූර්ණ දහනයට භාජනය කරන ලදී. එම දහන ප්‍රතිත්වියාවලට පසු 800 K හිදී බලුනහි පිබිනය $1.00 \times 10^7 \text{ Pa}$ විය. දහනයට පසු බලුන තුළ ඇති වායුන්ගේ මුළු මුවුල සංඛ්‍යාව ගණනය කරන්න. මෙම තත්ත්ව යටතේදී H_2O වායුවක් ලෙස පවතින බව උපකල්පනය කරන්න.

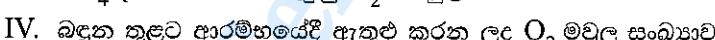
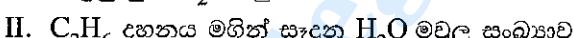
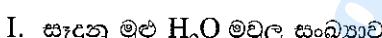
(iii) පහත දක්වා ඇති වායුනහි දහන ප්‍රතිත්වියා සඳහා කුලීක රසායනික සම්කරණ (හෝතික අවස්ථා දක්වමින්, 800 K හිදී) ලියන්න.

- (iv) දහනයට පෙර හා පසු වියුතු මූල සංඛ්‍යාවෙහි වෙනසට දායක වන්නේ ඉහත හයිඩොකාබන දෙකන් එකක් පමණි.

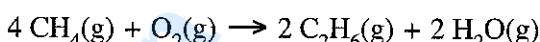
ଆରମ୍ଭିକ ଯେତ୍ରେ ବେଳନ ଆଲ୍ପ ଅଛୁଟ କରନ ଲେ ମେଲେ ହାତିବୋକାବନ ଯେତି ମିଳି ଚଂପିବାଲ ତଣେନାଯ କରନ୍ତେ.

- (v) ඉන්පසු බදුන 300 K දක්වා සිසිල් කර ජලය ඉවත් කරන ලදී. මෙවිට බදුනේ පිඩිනය $2.10 \times 10^6\text{ Pa}$ විය. පහත එවා ගණනය කරන්න.

(ලංකා 75 අ)

- (b) (i) නාජරසායනික වතුයක් හා දී ඇති දත්ත හාවිතයෙන් පහත ප්‍රතිත්ව්‍යාව සඳහා සම්මත එන්තැල්පි වෙනස ගණනය කාර්යාලා.

$$\left(\Delta H_f^\circ\right) \text{ (kJ mol}^{-1}\text{)} \quad S^\circ \text{ (J mol}^{-1}\text{ K}^{-1}\text{)}$$

$\text{CH}_4(\text{g})$	-74.8	186.3
$\text{C}_2\text{H}_6(\text{g})$	-84.7	229.6
$\text{CO}_2(\text{g})$	-393.5	213.7
$\text{H}_2\text{O}(\text{g})$	-214.8	188.8
C(s), graphite	0.0	5.7
$\text{O}_2(\text{g})$	0.0	205.1
$\text{H}_2(\text{g})$	0.0	130.7

- (ii) ඉහත (b)(i) හි ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා සම්මත එන්ට්‍රොපි වෙනස ගණනය කරන්න.
- (iii) 500 K හිදී ඉහත (b)(i) හි ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා සම්මත ගිඩිස් ගක්ති වෙනස (ΔG°) ගණනය කරන්න.
- (iv) උෂේණත්වයේහි වැඩිවිම ඉහත (b)(i) හි දී ඇති ප්‍රතික්‍රියාවට හිතකර වේ දැයි හේතු දක්වම්න් සඳහන් කරන්න.
එන්තැල්පි වෙනස හා එන්ට්‍රොපි වෙනස උෂේණත්වය මත රඳා නොපවතින බව උපකල්පනය කරන්න.
(ලක්ශ්‍ර 75 අදාළ)

6. (a) (i) ජලීය මාධ්‍යයේ සිදුවන $a A(aq) \rightleftharpoons b B(aq) + c C(aq)$ ප්‍රතිවර්තනය ප්‍රතික්‍රියාව සලකන්න. ඉදිරි හා පසු පියවර යන දෙකම මූලික ප්‍රතික්‍රියා ලෙස සලකම්න් ඉදිරි ප්‍රතික්‍රියාවෙහි සිසුතාව (R_1) හා පසු ප්‍රතික්‍රියාවෙහි සිසුතාව (R_2) සඳහා ප්‍රකාශන ලියන්න. ඉදිරි ප්‍රතික්‍රියාව හා පසු ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා සිසුතා නියත පිළිවෙළින් k_1 හා k_2 වේ.
- (ii) සමතුලිතතාවේදී R_1 හා R_2 අතර සම්බන්ධතාව ලියා දක්වන්න.
- (iii) සමතුලිතතා නියතය, K_C සඳහා ප්‍රකාශනය ලියා දක්වන්න. තවද K_C, k_1 හා k_2 අතර සම්බන්ධතාව දෙන්න.
- (iv) ඉහත සමතුලිතතාව හැඳුරිම සඳහා නියත උෂේණත්වයකදී පරීක්ෂණ තුනක් සිදු කරන ලදී. මෙම පරීක්ෂණවලදී A, B හා C විවිධ ප්‍රමාණ මිගු කර, එම පද්ධතිය සමතුලිතතාවට එළඹීමට ඉඩ හරින ලදී. සමතුලිතතාවේදී පහත දත්ත ලබාගන්නා ලදී.

පරීක්ෂණ අංකය	සමතුලිතතාවේදී සාන්දුලාය (mol dm ⁻³)		
	[A]	[B]	[C]
1	1.0×10^{-1}	1.0×10^{-2}	1.0×10^{-3}
2	1.0×10^{-2}	1.0×10^{-3}	1.0×10^{-3}
3	1.0×10^{-2}	1.0×10^{-2}	1.0×10^{-5}

- I. පරීක්ෂණ 1, 2 සහ 3 සඳහා වගුවෙහි දී ඇති A, B හා C හි සාන්දුලාය, සමතුලිතතා නියතය සඳහා ඉහත (a) (iii) හි ලියන ලද ප්‍රකාශනයට ආදේශ කර සම්බන්ධතා තුනක් ලබාගන්නා.
- II. මෙම සම්බන්ධතා උපයෝගී කරගෙන ඡ = b = 2c බව මප්පු කරන්න.
- III. a, b සහ c යන ස්ටොයිකියෝමිටික සංගුණක සඳහා කුඩාම ප්‍රාර්ථ සංඛ්‍යා යොදාගනීම්න් ඉහත ප්‍රතික්‍රියාවේ සමතුලිතතා නියතය, K_C හි අගය ගණනය කරන්න.

(ලක්ශ්‍ර 80 අදාළ)

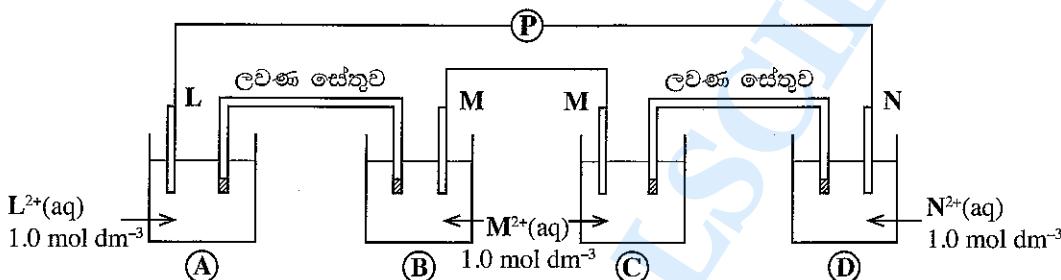
(b) වායු කළාපයේදී සිදුවන $p P(g) \rightleftharpoons q Q(g) + r R(g)$ ප්‍රතික්‍රියාව සලකන්න.

- (i) ඉදිරි ප්‍රතික්‍රියාව $p P(g) \rightarrow q Q(g) + r R(g)$ සඳහා එන්තැල්පි වෙනස හා සත්‍රියන ගක්තිය පිළිවෙළින් 50.0 kJ mol^{-1} හා 90.0 kJ mol^{-1} වේ. මෙම ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා නම් කරන ලද ගක්ති සටහන (ගක්තිය හා ප්‍රතික්‍රියා බණ්ඩාංකය අතර පස්තාරය) අදින්න. P, Q හා R හි ස්ථාන ගක්ති සටහනෙහි සලකුණු කර දක්වන්න. තවද, සක්‍රිය සංකීරණයෙහි ස්ථානය 'සත්‍රිය සංකීරණය' ලෙස එහි සලකුණු කරන්න.
- (ii) ආපසු ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා සත්‍රියන ගක්තිය ගණනය කරන්න.
- (iii) මෙම ප්‍රතික්‍රියාවෙහි සමතුලිතතා නියතය මත උෂේණත්වය වැඩිවිමෙහි බලපෑම පැහැදිලි කරන්න.
- (iv) I. ඉදිරි ප්‍රතික්‍රියාවෙහි සහ පසු ප්‍රතික්‍රියාවෙහි සිසුතා මත
II. සමතුලිතතා නියතය මත
උත්ප්‍රේරකයක බලපෑම පැහැදිලි කරන්න.

(ලක්ශ්‍ර 70 අදාළ)

7. (a) ඔබට L, M, N සහ L²⁺ (1.0 mol dm⁻³), M²⁺ (1.0 mol dm⁻³), N²⁺ (1.0 mol dm⁻³) සහ දාවණ කුන ද සපයා ඇති. N ලෝහය M²⁺ අයන දාවණයේ ගිල් වූ විට M²⁺, M බවට ඔක්සිජරණය වන අතර, N, L²⁺ අයන දාවණයේ ගිල් වූ විට L²⁺, L බවට ඔක්සිජරණය නොවේ.

- (i) හේතු දක්වමින්, L, M සහ N සහ L²⁺ අයන තුන, ඒවායේ ඔක්සිජරණ හැකියාව වැඩිවන පිළිවෙළට සකසන්න.
- (ii) L²⁺(aq)/L(s) ඉලෙක්ට්‍රොඩිය හා අනෙක් ඉලෙක්ට්‍රොඩි දෙකෙන් එක් එක් ඉලෙක්ට්‍රොඩිය හාවිත කර සාදන ලද විද්‍යුත් රසායනික කෝජ දෙකෙහි විද්‍යුත් ගාමක බලයන් +0.30 V සහ +1.10 V වේ. මෙම තොරතුරු හා ඉහත (i) සඳහා ඔබගේ පිළිතුර හාවිතයෙන් E°_{M²⁺(aq)/M(s)} සහ E°_{N²⁺(aq)/N(s)} ගණනය කරන්න. ($E°_{L²⁺(aq)/L(s)} = -0.80 \text{ V}$)
- (iii) ඔබට පහත සඳහන් සැකසුම සපයා ඇති අතර එහි L සහ N ලෝහ කුරු දෙක අතර විහ්වමානයක් (P) සම්බන්ධ කර ඇත.

- I. විහ්වමානයේ පායාංකය ගණනය කරන්න.
- II. විහ්වමානය ඉවත් කර L හා N සහන්නායකයක් මගින් සම්බන්ධ කළ විට (A), (B), (C) සහ (D) සහ එක් එක් ඉලෙක්ට්‍රොඩියේ සිදුවන ඉලෙක්ට්‍රොඩි ප්‍රතිත්ව්‍ය වෙන් වෙන්ව ලිය දක්වන්න.

(ලක්ශ්‍රී 75 යි)

(b) පහත දැක්වෙන ප්‍රශ්න මැගත්ස් (Mn) මුලුව්‍යය මත පදනම් වේ.

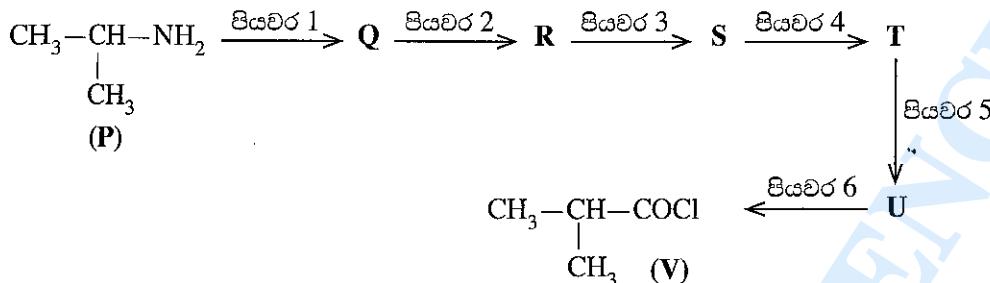
- (i) Mn වල සම්පූර්ණ ඉලෙක්ට්‍රොන වින්තාසය ලියන්න.
- (ii) Mn වල සුලඟ ඔක්සිජරණ අවස්ථා තුනක් ලියන්න.
- (iii) MnSO₄ · H₂O ජලයේ දාවණය කළ විට, P දාවණය ලබාදෙයි.
 - I. P දාවණයේ වර්ණය සඳහන් කරන්න.
 - II. මෙම වර්ණය ලබාදීමට ඉවහා වන ප්‍රශ්නයේ රසායනික සුනුය සහ IUPAC නාමකරණය දෙන්න.
- (iv) පහත අවස්ථාවන්හි දී ඔබ තිරික්ෂණය කරන්නේ කුමක් දී?
 - I. P දාවණයට තනුක NaOH දැමු විට
 - II. ඉහත (iv)(I) හි ලැබුණු මිශ්‍රණය වාතයට නිරාවරණය කළ විට
 - III. ඉහත (iv)(I) හි මිශ්‍රණයට සාන්ද HCl දැමු විට
- (v) Mn වල ඔක්සයිඩ් පහක රසායනික සුතු දී, ඉන් එකිනෙකෙහි Mn වල ඔක්සිජරණ අවස්ථාව ලියන්න. එක් එක් ඔක්සයිඩ්යේ ස්වභාවය හාස්මික, දුබල හාස්මික, උනයගුණී, දුබල ආම්ලික, ආම්ලික ලෙස සඳහන් කරන්න.
- (vi) Mn වල විඛාත්ම සුලඟ ඔක්සොජ්නායනයේ රසායනික සුනුය දෙන්න.
- (vii) ඔබ ඉහත (vi) හි දැක්වූ ඔක්සොජ්නායනය ආම්ලික සහ හාස්මික මාධ්‍යවල ඔක්සිජරණයක් ලෙස හැසිරෙන ආකාරය පෙන්වීමට තුළින අර්ථ අයනික සම්කරණ දෙන්න.
- (viii) ජල තන්ත්ව පරාමිතින් තිරිණයේදී MnSO₄ හි එක් හාවිතයක් සඳහන් කරන්න.

(ලක්ශ්‍රී 75 යි)

C කොටස – රටනා

ප්‍රශ්න දෙකකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න. (එක් එක් ප්‍රශ්නයට ලකුණු 150 බැංශින් ලැබේ.)

8. (a) P සංයෝගය, පහත දැක්වෙන ප්‍රතික්‍රියා අනුකූලය භාවිත කරමින් V සංයෝගය බවට පරිවර්තනය කරන ලදී.

- (i) Q, R, S, T සහ U සංයෝගවල ව්‍යුහ අදිමින් සහ පියවර 1–6 සඳහා ප්‍රතිකාරක, පහත දී ඇති ලැයිස්තුවෙන් පමණක් තොරාගෙන උගින් උගින්, ඉහත දී ඇති ප්‍රතික්‍රියා අනුකූලය සම්පූර්ණ කරන්න.

ප්‍රතිකාරක ලැයිස්තුව

HCHO, Mg/වියලු ර්තර, $\text{H}^+/\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$, PCl_5 , PBr_3 , NaNO_2 /තනුක HCl , $\text{H}^+/\text{H}_2\text{O}$

(සැයු : ග්‍රීනාචි ප්‍රතිකාරකයක් සමඟ සංයෝගයක ප්‍රතික්‍රියාව සහ ඉන් ලැබෙන මැග්නිසියම් ඇල්කොක්සයිඩයෙහි ජලවිවිශේදනය, ඉහත ප්‍රතික්‍රියා අනුකූලයේදී එක් පියවරක් ලෙස සැලකිය යුතු ය.)

- (ii) P සහ V සංයෝග එකිනෙක සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කළ විට සැදෙන එලයෙහි ව්‍යුහය අදින්න.

(ලකුණු 65 ඩි)

- (b) (i) තුනකට (03) නොවැඩි පියවර සංඛ්‍යාවක් භාවිත කරමින් බෙන්සින්වලින් 0-නයිටෝබෙන්සොයික් අම්ලයෙහි සහ p-නයිටෝබෙන්සොයික් අම්ලයෙහි මිශ්‍රණයක් සාදාගැනීම සඳහා කුමාරික් යෝජනා කරන්න.
- (ii) පහත දැක්වෙන ප්‍රතික්‍රියාවේ, X එලයේ ව්‍යුහය සහ යන්ත්‍රණය දෙන්න.

- (c) බෙන්සින්වල ව්‍යුහය නිර්පාණය කරනු ලබන්නේ පහත දැක්වා ඇති උපක්ලීපි සය සාමාජික වලයාකාර ව්‍යුහ (සයින්ලොහක්සාටුඩිර්න්, cyclohexatriene) දෙකක සම්පූර්ණක් මුහුමක් ලෙස ය.

පහත දී ඇති සම්මත හයිඩ්‍රත්නිකරණ එන්ඩැල්පි දත්ත භාවිත කරමින්, බෙන්සින්, උපක්ලීපි ක්‍රයික්ලොහක්සාටුඩිර්න් වලට වඩා ස්ථායි බව පෙන්වන්න.

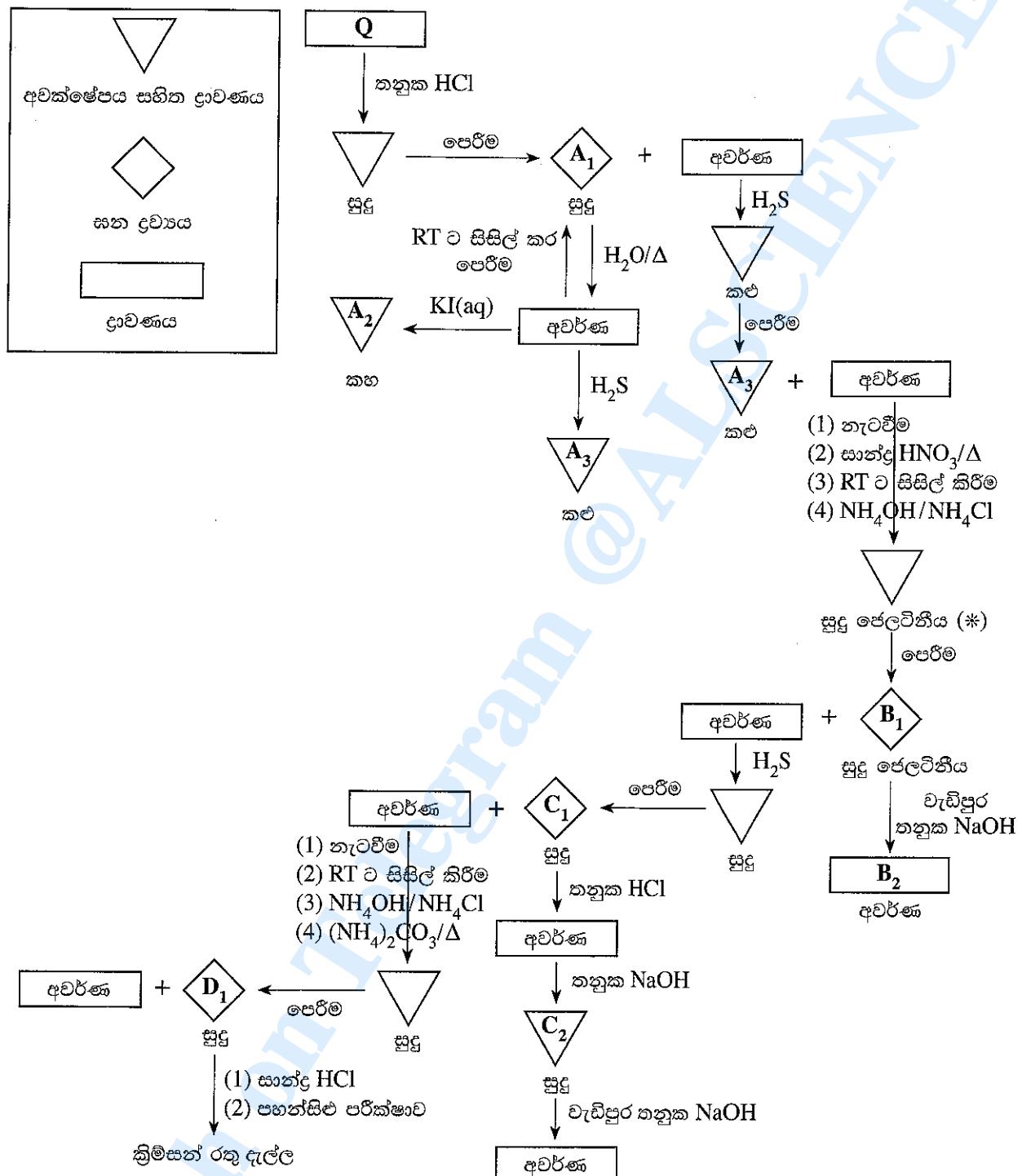
(ලකුණු 20 ඩි)

9. (a) පහත දී ඇති ප්‍රශ්නය කුටායනවල ගුණක්මක විශ්ලේෂණය මත පදනම් වී ඇත.

Q ජලය දාවනයේ A, B, C සහ D යන ලෝහවල කුටායන හතරක් අඩංගු වේ. පහත දී ඇති සටහනේ සඳහන් ප්‍රතිත්‍යාවලට Q භාජනය කරනු ලැබේ.

කොටුව තුළ දී ඇති සංකේත මගින් අවක්ෂේපය සහිත දාවන, සන ද්‍රව්‍ය හා දාවන නිරුපණය වේ.

(සැයු : RT – කාමර උෂ්ණත්වය)

(i) $A_1, A_2, A_3, B_1, B_2, C_1, C_2$, හා D_1 යනු A, B, C, D කුටායන හතරේ සංයෝග/විශේෂ වේ.

$A_1, A_2, A_3, B_1, B_2, C_1, C_2$, හා D_1 හඳුනාගන්න.

(සැයු : රසායනික සුදු පමණක් ලියන්න. රසායනික සම්කරණ හා හේතු අවකාශ නිති.)

(ii) සුදු ජෙල්වීනිය අවක්ෂේපය (*) ලබා ගැනීමේදී NH_4OH/NH_4Cl ප්‍රතිකාරකයක් ලෙස හාවිත කිරීම සඳහා හේතුවක් දක්වන්න.

(ලක්ෂණ 75 පි)

(b) X නම් මිශ්‍රණයක ඇපුල්තියම් සල්ගයිඩි (Al_2S_3) සහ ගෙරික් සල්ගයිඩි (Fe_2S_3) පමණක් අඩංගු වේ. X හි ඇති Al_2S_3 හා Fe_2S_3 ස්කන්ධ ප්‍රතිශතයන් ගණනය කිරීමට පහත දැක්වෙන ක්‍රියාවිලුවෙල යොදාගන්නා ලදී.

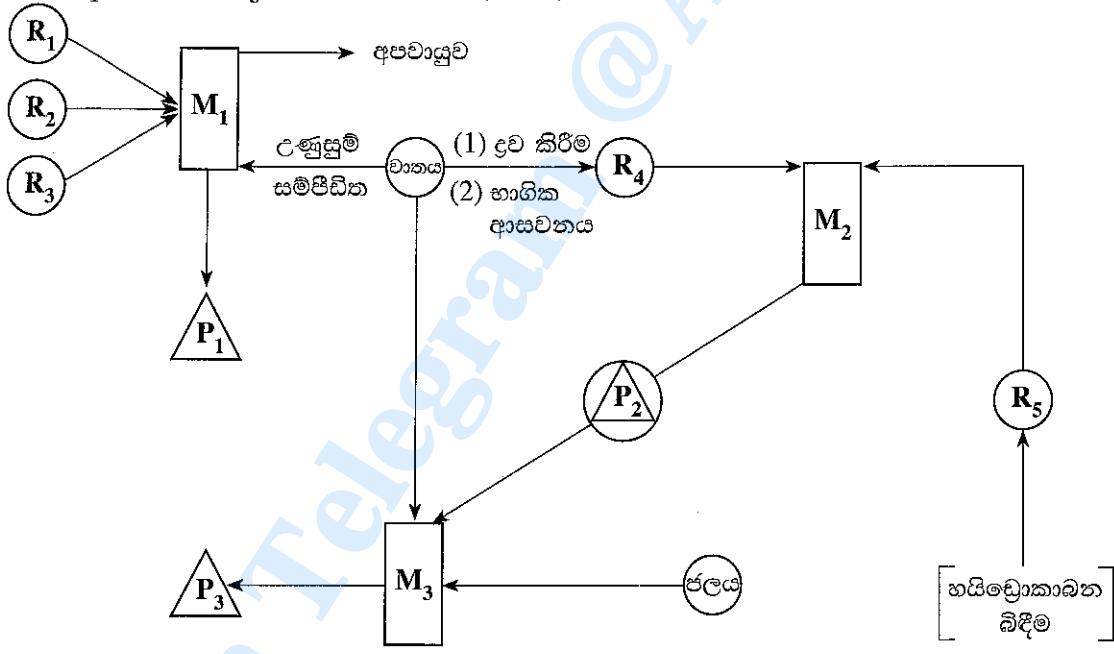
X මිශ්‍රණයන් m ස්කන්ධයක් හයිඩ්‍රූන් වායු ධාරාවක් යටතේ ඉහළ උෂ්ණත්වයකට රත් කළ විට Al_2S_3 තොටෙනස්ව පවතින නමුත්, Fe_2S_3 යකඩ (Fe) ලෝහය බවට පරිවර්තනය වේ. මෙහි අවසානයේ ලැබුණු ස්කන්ධය 0.824 g විය.

X මිශ්‍රණයන් වෙනත් m ස්කන්ධයක් ඉහළ උෂ්ණත්වයකට වාතයේ රත් කළ විට Al_2S_3 සහ Fe_2S_3 යන දෙකම SO_2 වායුව දෙමින් වියෝගනය විය. එම SO_2 වායුව, H_2O_2 දාවණයකට බ්‍රූලනය කර, එකම එලය වන H_2SO_4 අමුලය බවට ඔක්සිකරණය කරන ලදී. මෙම සම්බුද්ධීය දාවණයම සාක්ෂියන් නම් 1.00 mol dm⁻³ සම්මත NaOH දාවණයක් සමග පිනෙක්ල්ප්ලින් ද්රැගය යොදාගනිමින් අනුමාපනය කළ විට බිජුරෙට්ටු පායාකය 36.00 cm³ විය.

- (i) හයිඩ්‍රූන් වායුව සමග Fe_2S_3 හි ප්‍රතිශ්‍රීයාව සඳහා තුළින රසායනික සම්කරණය ලියන්න.
 - (ii) H_2SO_4 ලබාදීමට SO_2 හා H_2O_2 අතර ප්‍රතිශ්‍රීයාව සඳහා තුළින රසායනික සම්කරණය ලියන්න.
 - (iii) X මිශ්‍රණයේ ඇති Al_2S_3 සහ Fe_2S_3 ස්කන්ධ ප්‍රතිශතයන් ගණනය කරන්න.
 - (iv) ඉහත අනුමාපනය සඳහා ද්රැගය ලෙස පිනෙක්ල්ප්ලින් වෙනුවට මෙතිල් ඔරෙන්ස් භාවිත කළේ නම් බිජුරෙට්ටු පායාකයේ වෙනසක් සිදු වේද? ඔබේ පිළිතුර පැහැදිලි කරන්න.
- (සාමේන්ස් පරාමාණුක ස්කන්ධය : Al=27, S=32, Fe=56) (ලකුණ 75 අ)

10.(a) පහත දැක්වෙන ගැලීම් සටහන මගින්, වැදගත් මූල්‍යවාසිකාරීතියෙන් තුනක් වන P_1 , P_2 සහ P_3 හි කාර්මික නිස්සාරණය/නිෂ්පාදනය පෙන්වුම් කරයි.

අවුරුදු දහස් ගණනකට පෙර අපේ මූත්‍රන් මින්තන් P_1 නිෂ්පාදනය කළ බවට සාක්ෂි ඇත. M_2 හි උත්ප්‍රේරකයක් ලෙස P_1 භාවිත වේ. P_3 ප්‍රපුරන ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදනයේදී භාවිත වේ.

- (i) M_2 සහ M_3 යන නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලි නම් කරන්න. (ලදා: Na_2CO_3 නිෂ්පාදනය සොල්වේ ක්‍රියාවලිය ලෙස නම් කෙරේ.)
- (ii) M_1 ක්‍රියාවලිය භූතාගෙන, එහි අපවායුවේ ප්‍රධාන සංස්කරණ නම් කරන්න.
- (iii) M_1 හි භාවිත වන R_1 , R_2 සහ R_3 යන අමුදවාසිවල සාමාන්‍ය නම් දෙන්න.

(සැයු : R_1 ගක්කි ප්‍රහැයක් ලෙස මෙන්ම ඔක්සිභාරකයක් ලෙස ද M_1 හි ක්‍රියාකරයි; R_2 යනු P_1 ලබාගැනීම සඳහා භාවිත කළ හැකි ස්වභාවිකව පවතින ප්‍රහැයකි.)

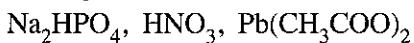
- (iv) M_1 ක්‍රියාවලියේදී ඔක්සිභාරකයක් ලෙස R_1 හි කාර්යය සඳහා තුළින රසායනික සමිකරණයක් ලියන්න.
- (v) R_4 සහ R_5 හඳුනාගන්න.
- (vi) M_1, M_2 සහ M_3 ක්‍රියාවලියන්හි සිදුවන ප්‍රතික්‍රියා සඳහා තුළින රසායනික සමිකරණ දෙන්න. නිසි තත්ත්වයන් (උෂේෂණව්‍ය, පිබිය, උත්ප්‍රේරක වැනි) අදාළ පරිදි සඳහන් කළ යුතුයි.
- (සැලු : M_1 ක්‍රියාවලිය සඳහා R_2, P_1 බවට පරිවර්තනය කරන ප්‍රතික්‍රියා පමණක් දෙන්න.)
- (vii) P_1, P_2 සහ P_3 වල ප්‍රයෝගන දෙක බැඟින් දෙන්න (ගැලීම් සටහනේ දක්වා ඇති හා ප්‍රශ්නයේ සඳහන් එවාට අමතරව).
- (viii) M_2 ක්‍රියාවලිය ඉහා ඉහළ උෂේෂණවලදී පහසුවෙන් සිදු වේ දැයි සඳහන් කරන්න. ඔබේ පිළිතුර $\Delta H, \Delta S$ හා ΔG අනුසාරයෙන් පහදා දෙන්න.

(ලකුණු 50 පි)

(b) පහත ප්‍රශ්න ප්‍රකාශ රසායනික බුමිකාව සහ ජල දූෂණය මත පදනම් වේ.

- (i) ප්‍රකාශ රසායනික බුමිකාව ඇතිවිමට අවශ්‍යවන ප්‍රධාන ව්‍යුයුමය රසායනික දූෂක වර්ග සහ තත්ත්වයන් සඳහන් කරන්න.
- (ii) උදෑසන සහ ස්වය්‍යකාලයේ ප්‍රකාශ රසායනික බුමිකාවේ ප්‍රබලකාව අඩු ඇයිඳුයි සඳහන් කරන්න.
- (iii) ප්‍රකාශ රසායනික බුමිකාව හේතුවෙන් පහළ ව්‍යුයුගෝලයේ මිසෝෂ්න් ඇතිවන ආකාරය තුළින රසායනික සමීකරණ ආධාරයෙන් පැහැදිලි කරන්න.
- (iv) ප්‍රකාශ රසායනික බුමිකාවේ ප්‍රධාන එල හනරක් (මිසෝෂ්න්වලට අමතරව) සඳහන් කරන්න.
- (v) ප්‍රකාශ රසායනික බුමිකාවක් ඇති වන අවස්ථාවකදී සැදෙන මුක්ක බණ්ඩක තුනක් සඳහන් කරන්න.
- (vi) වර්තමානයේ බොහෝ රට්ටල විදුලි වාහන භාවිතය දිරිගෙනවයි. විදුලි වාහන භාවිතය මගින් ප්‍රකාශ රසායනික බුමිකාව සැදීම මත ඇති බලපෑම සඳහන් කරන්න.
- (vii) විදුලි වාහන භාවිතය හේතුවෙන්, ප්‍රකාශ රසායනික බුමිකාවට අමතරව, සමනය විය හැකි පාරිසරික ප්‍රශ්නයක් සඳහන් කරන්න.

(viii) පහත දැක්වෙන රසායනික ද්‍රව්‍ය රැගෙන යන තොකාවක් මුහුදේ ගිලුණි.

ඉහත රසායන ද්‍රව්‍ය බැහැරීමෙන් නැවු ආසන්නයේ ඇති ජලයේ ජල තත්ත්ව පරාමිතින් මත එක් එක් රසායනික ද්‍රව්‍යය මගින් ඇති විය හැකි බලපෑමක් බැඟින් සඳහන් කරන්න.

(ලකුණු 50 පි)

(c) පහත සඳහන් ප්‍රශ්න ස්වාභාවික රබර හා බ්‍රු අවයවක ආක්‍රිත නිෂ්පාදන ද්‍රව්‍ය සඳහා යොදන ආකලන ද්‍රව්‍ය මත පදනම් වේ.

- (i) ස්වාභාවික රබරවල ප්‍රනාශවරකි ඒකකය අදින්න.
- (ii) ස්වාභාවික රබර කිරී කැටිගැසීම වැළැක්වීම සඳහා භාවිත කළ හැකි සංයෝගයක් දෙන්න.
- (iii) ස්වාභාවික රබර කිරී කැටී ගැසීම සඳහා භාවිත කළ හැකි සංයෝගයක් සඳහන් කර, එය ක්‍රියාකරන ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.
- (iv) ස්වාභාවික රබරවල 'වල්කනයිස් කිරීම' සිදු කරන්නේ කෙසේදැයි කෙටියෙන් සඳහන් කරන්න.
- (v) වල්කනයිස් කිරීමේ කාර්යක්ෂමතාව වැඩි කිරීම සඳහා යොදාගන්නා ද්‍රව්‍ය වර්ග දෙකක් සඳහන් කරන්න.
- (vi) බ්‍රු අවයවක භාණ්ඩ නිෂ්පාදනයේදී ආකලන ද්‍රව්‍ය එක් කිරීමෙන් වැඩි කරගත හැකි ගුණාංග තුනක් දෙන්න.

(ලකුණු 50 පි)

* * *

ආචාර්යික වගව

	1	H																2	He
1	3	4																10	
2	Li	Be																Ne	
3	11	12																18	
4	Na	Mg																Ar	
5	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	
6	K	Ca	Sc	Ti	V	Cr	Mn	Fe	Co	Ni	Cu	Zn	Ga	Ge	As	Se	Br	Kr	
7	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	
8	Rb	Sr	Y	Zr	Nb	Mo	Tc	Ru	Rh	Pd	Ag	Cd	In	Sn	Sb	Te	I	Xe	
9	55	56	La-	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	
10	Cs	Ba	Lu	Hf	Ta	W	Re	Os	Ir	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	Rn	
11	87	88	Ac-	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	
12	Fr	Ra	Lr	Rf	Db	Sg	Bh	Hs	Mt	Ds	Rg	Cn	Nh	Fl	Mc	Lv	Ts	Og	

57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71			
La	Ce	Pr	Nd	Pm	Sm	Eu	Gd	Tb	Dy	Ho	Er	Tm	Yb	Lu			
89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103			
Ac	Th	Pa	U	Np	Pu	Am	Cm	Bk	Cf	Es	Fm	Md	No	Lr			